



This project is funded by
the European Union

PEER

Participation, Experiences and
Empowerment for Roma Youth



uclan
University of Central Lancashire

MAGIC 6

Modelul PEER de training și activități de tip participativ cu copii și tineri romi în vederea inducerii de schimbări



O resursă de învățare scrisă în colaborare cu tineri Romi și profesioniști care sunt implicați în proiectul PEER în România, Bulgaria, Cipru, Anglia, Franța, Lituania, Irlanda, Italia, Scoția, Spania și Țara Galilor.

Cath Larkins & Andy Bilson

Acest proiect este finanțat prin EU JUST/2013/FRAC/AG/6230

Contributori



Borislava Metcheva, Know-how Centre for Alternative Child Care, New Bulgarian University; Sofia Leito, Hope for Children UNCRIC Policy Centre; Virginie Pujols, LERIS; Francesco Chezzi, Istituto Degli Innocenti; Dympna Devine, Deirdre McGillicuddy and Clíodhna Martin, School of Education, University College Dublin; Roland Paulauskas and Lina Sniepyte, Siauliai University; Mihai-Bogdan Iovu, Universitatea Babeș-Bolyai; Sara Mas Assens și Miguel Ángel Franconetti, Fundacio Pere Closa; Bálint-Ábel Bereményi, Univesitat Autònoma de Barcelona; Jill, Bernadette, Elizabeth și Meg, Article 12; Stephanie, Leeds GATE; Chole, Nicole, Ricky, Sue, Jane, Denise, Nat și Trudy, Travelling Ahead; Voja, Suleiman, Mario, Adela, Arooj, Reta și Sybil, Power2Youth; Joanne Westwood, Stirling University; Barry Percy-Smith, University of Huddersfield.

Aceasta este prima ediție publică a acestui manual de formare.

Conținutul acestui manual nu reflectă opinia Uniunii Europene. Autorii manualului sunt singurii responsabili pentru informațiile și punctele de vedere exprimate aici. Reproducerea este autorizată cu condiția ca sursa să fie menționată.


© Uniunea Europeană, 2016

Publicat de PEER Youth, Aprilie 2016

CUPRINS

Contributori.....	1
Listă de figuri.....	3
Listă de casete.....	3
1. Istoric.....	4
1.1 Ce este proiectul PEER?	5
1.2 De ce să promovezi participarea și acțiunile tinerilor romi?	5
1.3 La ce se referă acest manual de formare?.....	6
1.4 Cum putem afla despre participarea tinerilor romi?	7
2. Participare și Acțiune.....	8
2.1 Ce este participarea?	9
2.2 Drepturile copiilor.....	10
2.3 Obiectivul nostru: să producem schimbarea.....	11
2.4 Magic 6.....	12
3. Muncind cu alții	16
3.1 Pregătirea și recrutarea grupului	17
3.2 Pregătirea pentru ascultare, mentorat și facilitare	23
3.3 Înțelegerea tinerilor și a comunității în care lucrezi	26
3.4 Colaborarea cu cei din afara grupului	28
3.5 Modalități de a menține oamenii implicați în grup	29
4. A pune planurile în practica.....	33
4.1 Planificarea întâlnirilor	34
4.2 Activități de cunoaștere, introduceri, jocuri de energizare și grupuri de contact	36
4.3 Identificarea problemelor	39
4.4 Alegerea și revizuirea.....	45
4.5 Cercetarea pe tema aleasă	48
4.6 Planificarea pentru acțiune.....	50
5. Acțiune, evaluare, împărtășire, învățare și continuitate.....	53
5.1 Acțiune	53
5.2 Evaluare.....	54
5.3 Împartășirea învățării.....	57
6. Formarea și alte resurse	58
6.1 Formarea pentru Magic 6	59
6.2 Formarea pentru cei 4 Pași	62
6.3 Reflecții	63
6.4 Referințele resurselor utile	64

Listă de figuri

<i>Figura 1 – Nivele de implicare în participare</i>	9
<i>Figura 2 - Practici standard de participare</i> 	11
<i>Figura 3 – Cercetarea-acțiune</i>	12
<i>Figura 4 - Metoda de lucru Magic 6</i>	13
<i>Figura 5 - 4 Pași și Magic 6</i>	17
<i>Figura 6 - Pregătirea pentru grupul tău</i>	18
<i>Figura 7 - Lucrând cu grupuri la care este „greu de ajuns”</i>	23
<i>Figura 8 - Abilitățile facilitatorilor</i>	24
<i>Figura 9 - Colaborarea cu cei din afara grupului</i>	28
<i>Figura 10 - Lucruri pe care să le iei în considerare când folosești jocurile de energizare</i>	37
<i>Figura 11 - Schimbarea nivelurilor de participare pentru diferite activități</i>	57

Listă de casete

Caseta 1: Oferă un exemplu de aspect identificat de către copii în timpul proiectului PEER	14
Caseta 2: Exemple de participare și acțiune în Leeds - Marea Britanie	15
Caseta 3: Exemple de aspecte la care ne-am gândit în timpul celor 4 pași	17
Caseta 4: Reflecții asupra genului, grupurilor de muncă pe sexe și siguranță	20
Caseta 5: Exemple de cum au fost recrutați copiii în timpul proiectului PEER	21
Caseta 6: Exemple despre cum am învățat cu privire la comunitățile în care am lucrat	27
Caseta 7: Exemple de implicare a celor din afara grupului	28
Caseta 8: Exemple de activități desfășurate în afara unui sediu anume.....	31
Caseta 9: Un exemplu de program pentru grup.....	34
Caseta 10: Exemple de activități ale grupurilor PEER adaptate pentru a se potrivi propriului lor mod de lucru	40
Caseta 11: Exemple de cum prioritizează și iau decizii grupurile PEER	46
Caseta 12: Întrebări pentru interviurile bazate pe puncte tari	50
Caseta 13: Exemple de acțiuni desfășurate în primul an.....	54
Caseta 14: Progresul evaluării grupurilor PEER	55
Caseta 15: Un exemplu de formare introductivă a programului Magic 6.....	60
Caseta 16: Exemple ale programului de formare în România	62

1. Istoric



Despre ce este vorba în aceasta secțiune

Proiectul PEER

PEER – Proiectul „Experiințe de participare și capacitatea tinerilor romi” a acționat în 9 țări, încurajând copii și tineri romi să participe și să facă schimbări pozitive pentru ei și pentru comunitățile lor.

De ce este important să înveți să susții participarea tinerilor romi?

Ce găsești în acest manual?

- ✓ Ce este acțiunea participativă;
- ✓ Cum să lucrezi cu alții;
- ✓ Activități care au funcționat pentru noi;
- ✓ Planuri și resurse de formare.

Cum să afli din alte materiale, realizate de către echipa proiectului, cu privire la acțiunile participative ale tinerilor romi?

1.1 Ce este proiectul PEER?

Proiectul PEER (Experiențe de participare și capacitarea tinerilor romi) cuprinde parteneri din nouă țări care au lucrat cu copii și tineri romi cu vârste între 8-18 ani pentru a dezvolta capacități și oportunități care să-i ajute să se implice participativ. Este finanțat prin grantul EU „Fundamental Rights and Citizenship”, JUST/2013/FAC/AG/6230.

Definiția UE a termenului Rom include grupuri etnice precum nomazi (Travellers), Gens du voyage, Kalé, Sinti și altele. În fiecare țară și comunitate am folosit cuvintele pe care le utilizau oamenii pentru a se descrie pe ei, etnia și naționalitatea lor. În acest manual folosim termenul „rom” recomandat de UE. Lucrând cu copiii și tinerii am folosit cuvintele cu care aceștia s-au descris. De exemplu, unele persoane incluse în proiectul PEER s-au descris ca: Romi galezi, țigani români, nomazi (travellers) scoțieni.

Proiectul PEER a permis tinerilor romi să conducă și să se implice în acțiuni participative și de învățare. Aceștia au identificat probleme care îi vizează; au înțeles mai bine problemele prin învățarea de la alții; au analizat problemele și au planificat schimbarea; au realizat planul lor pentru implementarea schimbării; au reflectat și au împărtășit lecții despre ceea ce s-a realizat.

La sfârșitul primului nostru an de muncă împreună cu tinerii romi în cadrul proiectului PEER aceștia au declarat că:

- și-au schimbat încrederea și abilitățile.
- au schimbat modul în care sunt văzuți de către angajați și cadre didactice.
- au schimbat unele lucruri în comunitățile lor și uneori au influențat factorii de decizie politică.

Tinerii romi și membrii comunității au condus sau au secondat fiecare aspect al acestui proces. Vom continua să îl actualizăm până la sfârșitul proiectului PEER în decembrie 2016. Sperăm ca la finalul PEER acest manual să ajute formarea angajaților și a tinerilor care doresc să promoveze participarea copiilor romi în comunitățile lor. Poate fi folosit pentru a încuraja și participarea altor grupuri de copii.

1.2 De ce să promovezi participarea și acțiunile tinerilor romi?

Toți cetățenii, inclusiv copiii, au dreptul de a-și exprima activ părerea și de a lua parte la decizii referitoare la aspectele vieții lor. În cazul copiilor, acest drept este stipulat de Articolul 12 al Convenției Națiunilor Unite a Drepturilor Copilului. Strategia UE de integrare a populației rome (Comisia UE, 2011) încearcă să abordeze structurile și sistemele care marginalizează și exclud comunitățile rome din integrarea socială, economică și politică.

Cu toate că unele țări au făcut progrese în acest sens, copiii și tinerii romi nu participă efectiv, una dintre cauze fiind vârsta, dar mai ales din cauza statutului economic, excluziunii sociale și prejudecăților etnice. În țările Uniunii Europene copiii romi sunt supuși discriminărilor sociale care le reduc șansele de a influența procesele, deciziile și activitățile care îi afectează.

Prin implicarea tinerilor romi în proiecte de tip participativ, alături de profesioniști, aceștia pot crea un mediu eficient pentru promovarea participării lor.

Dacă tinerii romi și cei care lucrează cu ei evaluează progresul în proiectele participative și împărtășesc succesul și dificultățile cu cei din jur și cu specialiștii, comunitățile, contextele sociale și factorii de decizie politică, aceștia vor putea promova cultura și oportunitățile participative.

1.3 La ce se referă acest manual de formare?

Manualul de formare oferă resurse și îndrumare folosite de tinerii și adulții romi care au facilitat acțiunile participative de cercetare în cadrul proiectului PEER. Sperăm ca acest manual să fie o sursă de idei, materiale și reflecții asupra valorilor și practicilor pe care le-am dezvoltat în munca noastră.

Am încercat să-l concepem pe baza multiplilor practici inovative folosite în țările implicate. Obiectivul nostru este să încurajăm inovarea în facilitarea participării și să oferim cadrul în care se vor dezvolta activitățile din proiectului PEER. Vă oferim un cadru format din 6 pași care poate fi folosit și adaptat contextelor locale.

Tinerii romi și specialiștii care au lucrat cu aceștia au ajutat la elaborarea conținutului acestui manual (am inclus și adresele de contact pentru mai multe informații). Am construit manualul de formare împreună cu tinerii romi și specialiștii din toate țările participante și am făcut schimbări în acest manual și în resursele prezentate pe baza a ceea ce am învățat în timpul acestui proces.

Secțiunea 2 explică de ce participarea este importantă și cum acest manual vă va ajuta să facilitați implicarea copiilor și tinerilor romi.

Secțiunea 3 prezintă idei despre cum să fiți pregătiți să lucrați cu alte persoane, cu tinerii din grup și cu cei din afara grupului.

Secțiunea 4 conține exemple de activități pe care le-am folosit și care au funcționat pentru grupurile PEER, dar puteți găsi online idei pe care le puteți încerca – noi mereu încercăm lucruri noi.

Secțiunea 5 oferă idei introductive despre acțiune și evaluare, dar toate acestea vor fi reluate mai pe larg într-o publicație separată (în decembrie 2016).

Secțiunea 6 oferă exemple ale programelor de formare pe care le-am folosit, cum să înțelegeți acest manual și sugestii pentru alte resurse.

1.4 Cum putem afla despre participarea tinerilor romi?

În munca noastră de până acum împreună cu copiii și tinerii romi am descoperit că e important să folosim o gamă variată de stiluri de învățare. De obicei adulții preferă materiale scrise precum acest manual, în timp ce tinerii preferă să învețe prin implicare directă și observare. Credem că acest manual este o resursă importantă atât pentru adulți, cât și pentru copii ca dovadă a cât de mult am progresat în găsirea celor mai bune modalități prin care pot fi susținute și dezvoltate grupurile de tineri romi. Platformele noastre online pot oferi alte modalități prin care putem învăța despre ceea ce funcționează în acest demers.

Să învățăm de la ceilalți, în special să învățăm de la membrii comunității este vital. În grupurile pe care le-am condus am învățat de la tinerii romi, care sunt lideri cu experiență, și de multe ori i-am implicat în formarea adulților și tinerilor romi care apoi au condus comunitățile lor.

Văzându-i pe alți tineri romi preluând roluri de conducere a reprezentat un mesaj puternic legat de ceea ce este posibil, iar noi ca adulți, apreciem implicarea lor ca facilitatori și lideri. În același timp, aceasta a ajutat adulții care au mai puțină experiență în abordarea participativă să câștige încredere în abilitățile lor de a susține tinerii romi în deciziile și acțiunile care contează pentru aceștia.

Acest ghid este primul din cele 3 resurse din cadrul proiectului PEER. Celelalte vor oferi informații despre evaluare și acțiune. Vom adăuga linkurile în momentul când acestea vor fi disponibile.

2. Participare și Acțiune



Despre ce este vorba în aceasta secțiune

Ce este participarea?

Participarea se referă la dreptul copiilor de a avea șansa să-și exprime părerile, să influențeze factorii de decizie politică și să producă schimbarea.

Drepturile copiilor

Convenția Națiunilor Unite referitoare la drepturile copiilor stipulează că toți copiii au aceleași drepturi. Aceasta prezintă ce trebuie să facă fiecare țară pentru ca toți copiii să crească pe cât se poate de sănătos, să aibă acces la educație, să fie protejați, să le fie ascultate opiniile, să fie tratați corect.

Magic

6



Obiective pentru schimbare



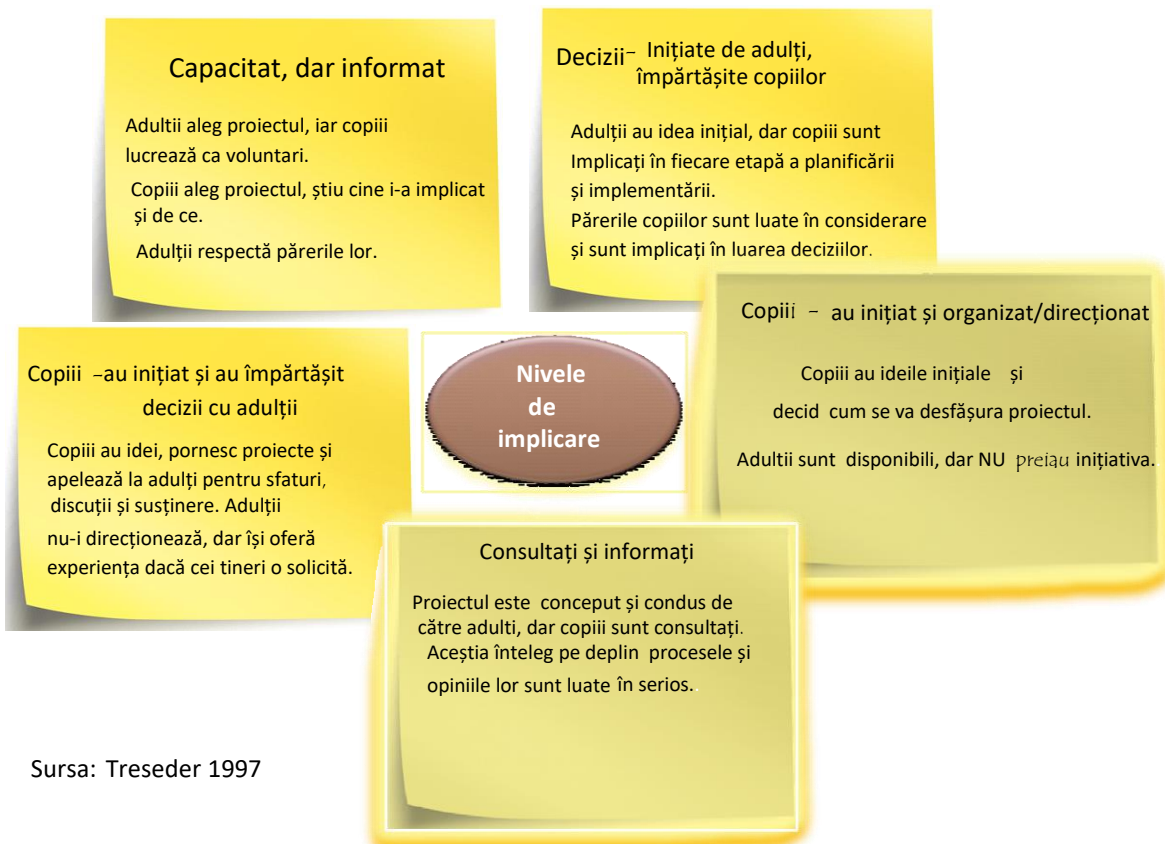
2.1 Ce este participarea?

Participarea poate fi înțeleasă în mai multe moduri. Una dintre definiții este: „*Participarea reprezintă dreptul copiilor de a avea șansa să-și exprime părerile, să influențeze factorii de decizie politică și să producă schimbarea*” (Salvați Copiii, 2010: 4).

- Copiii ar trebui să fie implicați activ în luarea deciziilor în aspecte care îi afectează.
 - Acest fapt poate fi realizat pe cont propriu sau în colaborare cu adulții.
 - Copiii ar trebui încurajați să răspundă la probleme și să-și exprime opiniile.
- În special copiii ar trebui să participe la crearea de politici care îi vizează.*

Participarea poate îmbrăca o multitudine de forme, fiecare utilă în diferite circumstanțe (Figura 1). În unele circumstanțe, copiii pot participa dacă sunt consultați și informați. Copiii pot colabora cu adulții sau pot fi implicați ca parte cu drepturi egale în luarea de decizii, iar influența pe care o au să fie, astfel, mai mare. În cele din urmă copiii pot conduce și iniția propriile lor proiecte asupra cărora să aibă control total. Proiectele și activitățile cu copiii se pot realiza la oricare dintre aceste nivele, iar acestea să se schimbe între ele în timp. Ceea ce e mai important e că participarea copiilor ar trebuie să reprezinte o rutină a vieții zilnice și nu un eveniment singular.

Figura 1 – Nivele de implicare în participare



Sursa: Treseder 1997

RECOMANDĂRI

Un set folositor de bune practici bazate pe experiențele de participare ale specialiștilor din Țara Galilor se găsesc la:

<http://www.participationworkerswales.org.uk/resource-document/blast-chart/>

Include un ghid practic referitor la diferite aspecte ale participării și un ghid special pentru colaborarea cu tinerii.

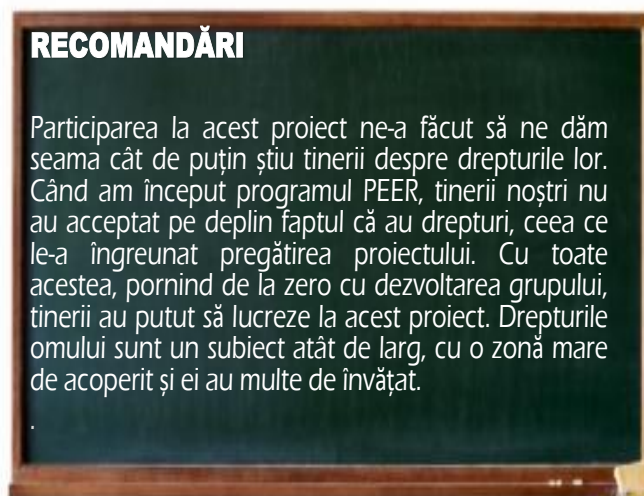
2.2 Drepturile copiilor

Participarea este un element fundamental al drepturilor copiilor și principiile îndrumătoare pentru munca noastră din cadrul proiectului PEER sunt preluate din Convenția Drepturilor Copilului (CDR). Participarea este relevantă pentru exersarea celorlalte drepturi în cadrul familiei, școlii și a comunității (UNICEF) ⁱ. Cele mai importante aspecte din CDR legate de participare sunt următoarele:

- Copiii au dreptul să fie ascultați, să-și exprime liber părerile referitoare la toate aspectele care îi afectează, au dreptul la libertate de expresie, gândire, asociere și acces la informație.
- Măsurile trebuie implementate pentru a încuraja și facilita participarea lor în concordanță cu vârsta și maturitatea lor.
- Participarea ar trebui să promoveze interesul superior al copilului și să susțină dezvoltarea fiecărui copil.
- Toți copiii au drepturi egale la participare fără discriminare.
- Toți copiii au dreptul să fie protejați de manipulare, violență, abuz și exploatare (Salvați Copiii, 2005:4).

Comitetul pentru Drepturile Copilului a elaborat standarde de practici pentru a asigura participarea consistentă și de bună calitate în lucrul cu copiii (CRC, 2009 paragraful 134 ⁱ). Cele 9 standarde sunt prezentate în Figura 2. Mai multe detalii pot fi găsite pe site-ul nostru și acestea oferă instrumente utile în planificarea monitorizării și evaluării muncii participative.

Figura 2 - Practici standard de participare 



2.3 Obiectivul nostru: să producem schimbarea

În proiectul PEER, noi percepem participarea susținută ca ajutor pe care îl dăm copiilor nu doar să-și spună punctul de vedere, ci și să producă schimbarea.

Când participarea se concentrează pe schimbare, nu doar pe exprimarea punctului de vedere, este învățare prin acțiune, așa cum se vede în Figura 3.

Acesta nu e un proiect de cercetare, ci doar o modalitate de acționare și învățare împreună.




Figura 3 – Cercetarea-acțiune

Să acționăm și să învățăm împreună

În proiectele de tip cercetare-acțiune muncim împreună ca grup pentru a învăța cum să schimbăm ceva ce e important pentru noi.

Noi:

- ✓ Hotărâm asupra a ceea ce dorim să schimbăm.
- ✓ Descoperim acest lucru împreună/ascultăm poveștile celorlalți/luăm în considerare perspective diferite.
- ✓ Luăm în considerare modalități diferite prin care putem răspunde.
- ✓ Ne punem ideile în acțiune.
- ✓ Reflectăm la cum s-a schimbat situația noastră.

Indiferent dacă tinerii sau copiii produc schimbarea pe care o caută, tot putem învăța din schimbările pe care aceștia încearcă să le producă sau din piedicile pe care le întâlnesc. Acest fapt îi va ajuta pe ei și pe noi să înțelegem cum să producem schimbări în viitor. Împreună putem împărtăși aceste idei, atât pe plan local, cât și în toată Europa pentru a încerca să producem schimbarea la diferite nivele .

2.4 Magic 6

Participarea concentrată pe acțiunea de a produce schimbarea poate fi făcută în multe feluri. În PEER am folosit un model de 6 pași prin care copiii și tinerii identifică un aspect despre care doresc să învețe și pe care doresc să-l schimbe și apoi ei influențează modurile în care se gândesc la acel aspect și învață despre el și acționează pentru a produce schimbarea. Am numit acest model Magic 6.

Magic 6 oferă un cadru pentru acțiune în învățarea participativă pe baza ideilor lui Paulo Freire dezvoltate de Cath Larkins cu grupuri de copii și tineri în Țara Galilor și Franța¹. Am inițiat proiectul cu tineri romi din 9 țări. Acesta a oferit un cadru de 6 pași pentru conducerea unui grup de acțiune participativă. În unele cazuri, cei 6 pași au reprezentat 6 sesiuni de lucru, dar unii pași au fost mai rapizi, iar alții mai lenți sau 2 etape s-au petrecut concomitent în funcție de ceea ce ne-am propus să obținem de la început.

¹ Vrei să știi cine? – mai ales țigani, nomazi, copii și tineri romi, dar și alți copii migranți sau copii care sunt în vizorul serviciilor de asistență socială.

Figura 4 - Metoda de lucru Magic 6

Cei 6 pași sunt:

1. Învață metode participative și identifică aspectele vizate.
2. Folosește aceste metode pentru a alege cum să afli mai multe despre aceste aspecte.
3. Fă investigații pentru a descoperi ideile celorlalți: (propriul grup, alți oameni, comunitatea).
4. Analizează ideile și planifică acțiunea pentru schimbare.
5. Acționează pentru schimbare folosind planul.
6. Dă mai departe (evaluează, revizuieste, continuă).



Acest cadru a fost folosit în majoritatea proiectelor PEER și a fost adaptat pentru a se potrivi contextului specific al grupului care a fost condus.

Am folosit structura Magic 6 în formarea noastră astfel încât românii și adulții facilitatori să o experimenteze în timp ce învață despre această structură. Acesta nu este singurul mod prin care grupurile de adulți și copii pot produce schimbarea, iar alte modalități vor fi prezentate în viitoarea noastră publicație despre acțiunea pentru schimbare (care va apărea în decembrie 2016).

Caseta 1: Oferă un exemplu de aspect identificat de către copii în timpul proiectului PEER

Copiii romi și facilitatorii din Lituania au propus colectarea și publicarea unui folclor rom: de exemplu povești, proverbe, zicători, tradiții etc., prin metoda "Biblioteca Vie" pe care, mai apoi, au împărtășit-o cu comunitatea. Noi, plănuim să o realizăm în 2016. Aceasta ne-ar ajuta să înțelegem mai bine istoria și cultura romă.

Grupul GATE PEER din Leeds a ales educația ca temă cu care doresc să lucreze. Grupul a discutat mult pe tema educației și au decis că aceasta reprezintă un aspect important în comunitatea lor. Au observat aspectele și piedicile pe care le-au întâlnit, părțile pozitive și negative legate de acestea, cum se gândeau tinerii că pot fi îmbunătățite lucrurile, cu cine ar avea nevoie să lucreze și ce pași ar avea nevoie să facă pentru a îmbunătăți educația și pentru a face schimbările pozitive către aceasta. (Caseta 2 vă arată ce am făcut).



Aspectele pe care s-au concentrat grupurile din România au fost:

- Schimbarea imaginii negative în percepția publică a școlii unde învățau copiii romi.
- Susținerea în fața autorităților a construirii unei școli în comunitate.
- Îmbunătățirea abilităților de comunicare.

În Scoția, tinerii care au lucrat cu „Article 12”² au ales să se concentreze pe starea adăposturilor țigănilor nomazi și pe faptul că acestea nu sunt destule în Scoția și că romii sunt discriminați din cauza etniei.

Copiii romi de școală primară din Limassol, Cipru, au identificat comportamentul agresiv ca un aspect care îi făcea să se simtă triști sau inconfortabil.

Copiii nomazi din Irlanda au identificat discriminarea în cadrul comunității locale și condițiile precare de locuit ca aspecte esențiale pentru ei.

² „Article 12” este o organizație non-guvernamentală din Marea Britanie, a cărei scop este de a asigura implementarea Convenției Națiunilor Unite cu privire la drepturile copiilor. Partenerii noștri din Marea Britanie au colaborat cu această organizație pe parcursul activităților cu tinerii romi.

Cu abordarea Magic 6 participarea nu se încheie după ce copiii identifică ce-și doresc să schimbe. Așa cum putem observa în Caseta 2, acțiunea continuă prin învățarea de la alții și prin încercarea de a produce schimbarea, reflectând la ceea ce funcționează și la ce să facă mai departe.

Caseta 2: Exemple de participare și acțiune în Leeds - Marea Britanie

Grupul GATE PEER din Leeds a învățat că tinerii au drepturi. Dreptul la educație a fost identificat ca unul dintre aceste drepturi. Aceștia au simțit că țiganii și nomazii au dreptul la educație și acest drept nu le-a fost îndeplinit în comunitatea lor.

Aceștia au ales educația ca aspect pe care să-l abordeze și au observat diferite feluri prin care țiganii și nomazii au avut acces la educație și cât succes a avut și ce piedici le-au stat în cale în accesul la educație.

Am învățat de la alții prin împărtășirea opiniilor și prin interviuarea altor oameni despre experiențele lor de educație pentru a crea o imagine lărgită asupra aspectelor care afectează accesul la educație în cadrul comunităților de nomazi. Grupul a muncit în activități pentru a înțelege mai bine piedicile pe care le întâmpină accesul la educație și cum pot să o îmbunătățească.

Aceștia au creat un video în care își împărtășeau opiniile și interviewau alți oameni din comunitatea Gate despre experiența și opiniile lor despre educație. Odată ce au reușit să stabilească problemele, au dorit să conștientizeze specialiștii în educație prezentând video-ul la un eveniment numit „Responsabilizare Bazată pe Rezultate” pe care Leeds Gate îl găzduia.

Acest video a fost arătat serviciilor de asistență socială din cadrul Primăriei Leeds, echipei EHE („Elective Home Education”) și altor specialiști și organizații care lucrează cu țigani și nomazi care locuiesc în Leeds. O tânără a prezentat video-ul publicului și a citit din propria sa experiență despre educație. Trei tineri au oferit feedback și și-au prezentat experiențele din cadrul grupului de discuții cu profesioniștii pentru a atinge rezultatele posibile care vor fi continuate.

În următoarea etapă a PEER, grupul va participa la o întâlnire a tinerilor care va avea ca subiect discriminarea deoarece mulți tineri au fost afectați de discriminare în educație.

3. Muncind cu alții



Despre ce este vorba în aceasta secțiune

Cum să te pregătești pentru grup?

- ✓ Pe cine să implici și cum?
- ✓ Unde și când să te întâlnești?
- ✓ Promovarea siguranței;
- ✓ Să te pregătești pentru conducere.

Cum să înțelegem copiii romi și comunitățile din care fac parte

Încearcă să cunoști copiii și tinerii cu care lucrezi. Învață despre comunitatea lor și despre alți oameni care lucrează cu ea. Ascultă ceea ce îți spun despre locurile și oamenii importanți pentru ei.

Să construiești legături și să găsești înțelegere la oamenii din afara grupului!

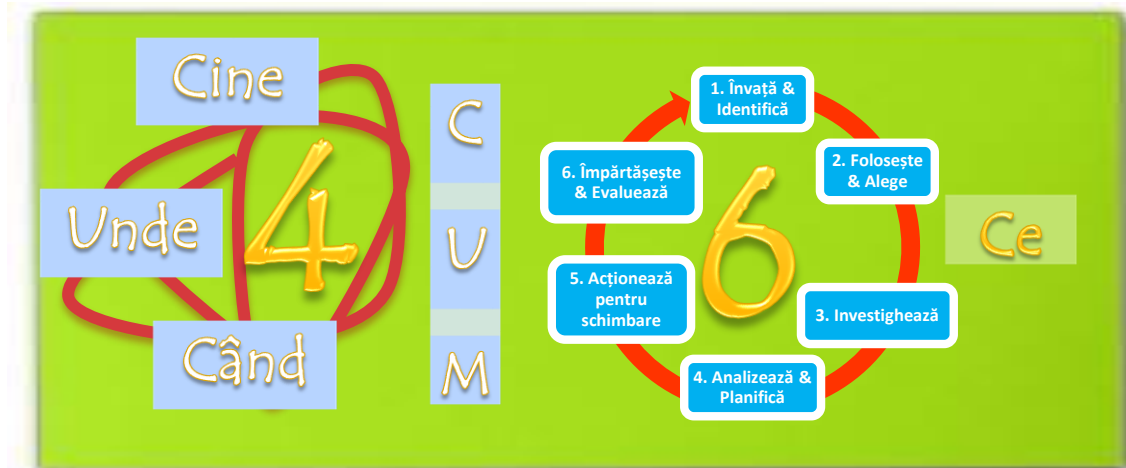
Ține-i pe oamenii din grupul tău activi!



3.1 Pregătirea și recrutarea grupului

Sunt multe lucruri care pot fi făcute în pregătirea grupului. Lucrând cu tineri facilitatori din UK am descoperit acești 4 Pași utili din cadrul Magic 6 (Figura 5).

Figura 5 - 4 Pași și Magic 6



Înainte de a planifica în detaliu ce poți face cu un grup (și în timp ce lucrezi cu el) trebuie să-ți dai seama cu cine vrei să lucrezi, unde și când. În timp ce decizi toate acestea, trebuie să răspunzi la multe întrebări despre cum ar trebui făcut. Acești 4 pași sunt puțin dificili deoarece trebuie să te gândești la toți în același timp.

Caseta 3 îți oferă niște exemple de aspecte la care ne-am gândit când ne-am pus aceste întrebări.

Caseta 3: Exemple de aspecte la care ne-am gândit în timpul celor 4 pași

CINE

Cine sunt copiii? Ce vârste au? Ce gen? Toți sunt romi? Cei la care putem ajunge ușor sau cei la care e greu să ajungem?

Cine sunt adulții? Câți facilitatori?

Cine altcineva ne poate ajuta să ne atingem obiectivele pe care ni le-am trasat?

UNDE

În apropiere de locul în care locuiesc? În școli? În clădiri ale comunității?

În aer liber? Pot călători?

Acolo unde alții sau alți copii mai mari deja participă?

Unde primesc susținere sau unde oamenii au nevoie de susținere?

CÂND

Sunt implicați în alte angajamente – școală, loc de muncă, îngrijire?

Călătoresc în anumite momente ale anului?

În fiecare zi timp de o săptămână? În vacanțe și seri?

Cum putem

Să-i atragem?

Să le obținem acordul și de la părinți?

Să primim susținerea lor?

Să asigurăm siguranța lor?

Să obținem acordul să le folosim spațiul?

Să cunoaștem, să înțelegem și să susținem comunitățile în care ne desfășurăm activitatea?

Să depășim orice obstacole?

Să obținem informații de la copii și comunități despre momentul cel mai potrivit?

Să avem timpul necesar pentru a ne sincroniza cu programul lor?

Alte grupuri au ales să se organizeze folosind liste de verificare ale lucrurilor practice la care să se gândească, de exemplu cum să recruteze copiii și cum să găsească un loc potrivit și să se asigure că nimeni nu pățește nimic pentru că a fost inclus în grup (Figura 6).

Figura 6 - Pregătirea pentru grupul tău

Recrutarea copiilor

Întrebările cheie includ:

- ✓ Pe cine dorim să includem în grup? (copii romi, câți, ce vârste, de unde...)
- ✓ Cum putem să-i implicăm? Prin comunitățile lor, prin cluburile de tineret, prin contactele noastre, pe stradă, din vorbă-n vorbă;
- ✓ Cine ne poate ajuta? (părinți, liderii din comunități, cadre didactice, profesioniști care lucrează cu tineri...)
- ✓ De a cui permisiune avem nevoie? (a copiilor, părinților, liderilor comunității, supervisorilor precum cadre didactice sau personal de îngrijire...)
- ✓ Cum putem să-l facem mai atractiv? (să dezvoltăm încrederea, să oferim mâncare, activități, transport, informații utile, implicarea facilitatorilor romi)

Să găsești un loc de lucru potrivit

Întrebările cheie includ:

- ✓ Ceva familiar? În comunitatea locală?
- ✓ Nu are implicații negative? Școală, sigură pentru toți copiii...
- ✓ De ce avem nevoie acolo? Un spațiu potrivit pentru grup, bucătărie. Un spațiu sigur în aer liber. Toalete, intimitate....
- ✓ Să fie ușor de ajuns acolo? Să fie în apropiere, transport comun, timp pentru a călători, bani pentru acoperirea costurilor de călătorie;
- ✓ Accesibil? dacă au copiii dizabilități....

Să te asiguri că nimeni nu e rănit


Uneori exprimarea părerilor poate fi riscantă!

- ✓ Facilitatorii au o responsabilitate și trebuie să ia măsuri de precauție;
- ✓ Dezvoltă o strategie clară de protecție a copilului;
- ✓ Copiii trebuie să fie conștienți de dreptul lor de a fi protejați și la cine să apeleze pentru ajutor;
- ✓ Lucrul cu familiile și comunitățile este important pentru a fi înțeles și pentru a reduce riscurile;
- ✓ Asigură-te că nu sunt stigmatizați copiii în timpul selecției sau datorită participării.

Să ne împărtășim valorile

Întrebările cheie includ:

- ✓ Participarea trebuie să fie incluzivă;
- ✓ Opiniile copiilor trebuie tratate cu respect;
- ✓ Participarea este voluntară;
- ✓ Copiii n-ar trebui obligați niciodată să-și exprime părerile;
- ✓ Copiii au dreptul să fie protejați de manipulare, violență, abuz și exploatare;
- ✓ Facilitatorii trebuie să înțeleagă contextul specific și mediul în care copiii trăiesc ca să poată oferi susținerea potrivită.

Promovarea participării populației rome poate fi realizată folosind aceleași principii de bază ca și în cazul altor grupuri. Potrivit lui Horder și Davis (2012:12 ) ceea ce este diferit e modul de lucru. Aceștia susțin:

- Dezvoltarea unui plan care trebuie să abordeze orice dificultăți specifice de acces etc.
- Abordarea barierelor specifice implicării acestui grup de copii și tineri.

Mulți tineri vor avea impresia că implicarea lor nu a ajutat în trecut sau că nimeni nu va asculta cu adevărat. Poate fi nevoie de timp și implicare pentru a convinge tinerii că intențiile tale sunt serioase cu privire la incluziunea acestora.

Reflectarea la aspectele legate de gen este importantă. În Caseta 4 am reflectat la cum am creat spațiu pentru explorarea genului în 2 din grupurile de tineri.

Caseta 4: Reflecții asupra genului, grupurilor de muncă pe sexe și siguranță

Într-un grup din Bulgaria și în altul din Marea Britanie copiii și tinerii au discutat mult despre diferențele de gen. Ei s-au gândit la importanța familiei, dar și la cum așteptările și responsabilitățile pot fi restrictive pentru tineri. Au discutat despre probleme precum căsătoria timpurie, despre a nu avea dreptul să alege și despre libertatea limitată pe care o au femeile tinere din momentul în care intră într-o relație.

Detaliile care le-au ajutat pe fete și pe tinerele femei să vorbească liber despre probleme atât de delicate au fost:

- ✓ S-au aflat într-un grup de același gen/doar de fete.
- ✓ Au avut femei facilitatori care au creat mai ușor o atmosferă de încredere.
- ✓ Toate fetele proveneau din aceleași medii (toate rome, din aceeași suburbie, de la aceeași școală, părinții lor au același nivel de educație).
- ✓ Încrederea grupului a fost dezvoltată în timp și facilitatorii au susținut alegerile fetelor și au respectat normele culturale ale acestora în timp ce le ofereau copiilor și tinerilor spațiu ca să reflecteze la schimbările pe care doreau să le vadă.

În Bulgaria am descoperit că vârsta de 12 ani este crucială în viața fetelor rome pentru trecerea direct de la copilărie la rolurile de soție și mamă. Folosind un exercițiu prin care s-a dorit deschiderea unui spațiu în care să se împărtășească povești personale (Râul Vieții – vezi secțiunea 4) am reușit să prezentăm problemele delicate cu care se confruntă tinerele rome. Un moment crucial a fost cel în care fetele au ajuns la „prezent” în „copacul vieții” pentru că a dus la întrebarea despre viitorul apropiat.



În cadrul proiectului PEER recrutarea copiilor și tinerilor romi pentru formarea grupurilor a funcționat când:

- **Un facilitator din aceeași comunitate a condus activitățile.**
- **Tinerii mai în vârstă i-au inspirat pe copii să participe.**
- **La început am lucrat cu un grup mic pentru a-i familiariza mai ușor.**
- **Am colaborat cu organizații care erau deja active în comunitățile romi.**
- **Am lucrat cu copiii romi în școli.**
- **Am acordat timpul necesar pentru a construi relațiile.**
- **Tinerii romi au susținut prezentări sau au făcut postere pentru a recruta alți copii romi.**
- **Am luat legătura cu alte persoane implicate în proiecte PEER pentru a afla ce fac ele.**

Este foarte important să luăm în considerare numărul copiilor și tinerilor pe care îi recrutăm. Grupurile mari (de 8-10 copii) sunt funcționale pentru copiii obișnuiți să lucreze în grup, dar grupurile mai mici (de 3-5 copii) sunt mai productive pentru cei cu mai puțină experiență. Pentru unele grupuri, în special pentru cele în care ONG-urile nu erau implicate, era important să desfășurăm activitățile în apropierea locului în care locuiau copiii și să lucrăm cu oricâți (de la 1 la 10 copii) veneau sau care puteau fi găsiți. Grupurile mai mici se măreau în timp adunând mai mulți copii și tineri romi.

Caseta 5 oferă exemple de cum au fost recrutați copiii în timpul proiectului PEER.

Caseta 5: Exemple de cum au fost recrutați copiii în timpul proiectului PEER

În Lituania, majoritatea tinerilor au fost identificați și recrutați de absolvenți de origine romă ai Universității Siauliai. Ar fi fost mult mai greu să stabilesc o legătură fără cineva „care cunoaște cultura din interior”.

Am recrutat tineri în proiectul PEER explicându-le inițial ce facem și ce ne așteptăm de la proiect. Am vizat tinerii de peste 16 ani. Inițial ne hotărâsem pentru un grup de persoane mai tinere, dar ne-am gândit că acestora le-ar fi mai greu să conducă proiectul și am descoperit că un interes și o angajare mai mare au fost arătate de tinerii cu vârstă mai mare, de aceea am hotărât să recrutăm tineri peste 16 ani și apoi aceștia să prezinte proiectul unui public mai tânăr pentru a răspândi învățăturile și ideile. Am simțit că lucrul cu un grup ceva mai în vârstă va permite membrilor să se comporte ca modele pozitive pentru cei mai tineri cărora să le fie un bun exemplu și să ridice aspirațiile semenilor mai tineri.

Lucrul cu un grup mai restrâns a dat posibilitatea grupului să stabilească relații bune, să colaboreze bine și să poarte discuții profunde, să-și depășească timiditatea și să-și sporească încrederea.

Prezentarea din nou a proiectului unui grup mai tânăr a fost benefică pentru implicarea unui public mai larg și pentru transmiterea informației mai departe, deși unii dintre cei mai în vârstă nu s-au simțit confortabil făcând asta, pe când altora le-a fost mai ușor, așa că aceasta a permis unor tineri să nu fie atât de implicați în unele întâlniri.

În Irlanda am luat legătura cu școli primare care aveau un număr mare de copii nomazi și am colaborat cu cadre didactice, directori de școli, părinți pentru a obține consimțământul lor de a participa în proiectul PEER. Această abordare a funcționat foarte bine, deoarece copiii le-a plăcut să se implice în activități în timpul zilelor de școală, iar noi am putut să lucrăm și cu cadre didactice în activitățile participative.

În Marea Britanie am făcut o prezentare pe care am adresat-o colegilor din facultate invitându-i să ni se alăture și explicând proiectul.



În România am folosit două strategii de recrutare:

Am implicat un ONG deja activ în comunitatea romă – această strategie a fost de succes deoarece copiii îi cunoșteau deja pe specialiști, aveau încredere în ei, iar întrevederile s-au desfășurat fără mari probleme. Am realizat că e important ca persoanele care lucrează cu acești copii să fie recunoscute de către comunitate ca specialiști.

Implicarea școlii – a fost o strategie aplicată în Cluj-Napoca (un oraș mare). Prin semnarea unui acord cu conducerea școlii, aceștia ne-au recomandat copiii romi care au fost apoi împărțiți în 2 grupuri. Aceasta a fost o modalitate ușoară de recrutare, dar mai greu de gestionat deoarece nu aveam vreun control asupra participării copiilor, locația nu era potrivită (sala de clasă), iar intervalul orar era limitat la orarul zilei de școală.

În Cipru, copiii romi au fost recrutați din cadrul școlilor primare care aveau un număr mare de elevi romi. A avut loc o întâlnire cu directorul școlii pentru a-l informa și pentru a discuta posibilitatea unei colaborări, precum și despre procedurile care trebuiau urmate.

Lucrurile care au funcționat pentru noi, au fost productive, de asemenea, și pentru alte grupuri de tineri la care este "greu de ajuns" (vezi Figura 7).

Figura 7 - Lucrând cu grupuri la care este „greu de ajuns”

Lucrând cu grupuri la care este „greu de ajuns”

- ✓ Colaborează cu un partener/intermediar sau organizație (de exemplu grup, specialist, persoană importantă/persoană-cheie);
- ✓ Aliază-te cu indivizi/organizații;
- ✓ Asigură-te că munca ta atinge problemele vitale ale grupului la care e greu de ajuns;
- ✓ Du-te în locațiile mai retrase: de exemplu locurile prin care indivizii la care e greu de ajuns își petrec timpul și unde se simt confortabil;
- ✓ Adaptează metodele de lucru pentru a aborda barierele specifice;
- ✓ Oferă informații grupului – o să ajungă să fie mai bine informat;
- ✓ Adaptează metodele de lucru pentru a fi acceptabile pentru grup;
- ✓ Oferă stimulente pentru implicare;
- ✓ Arată respect și oferă un angajament susținut;
- ✓ Menține angajamentul prin furnizarea de feedback în timp util;
- ✓ Fii vizibil ca oponent al discriminării și promotor al egalităților de șanse.

Sursa: Smail 2007:4 

3.2 Pregătirea pentru ascultare, mentorat și facilitare

Pentru a desfășura munca participativă cu orice grup trebuie, de asemenea, să te pregătești, să fii cineva în care copiii și tinerii romi pot avea încredere. În cazul în care copiii și tinerii sunt mai reticenți în a se implica, acest lucru poate lua ceva timp. Unul dintre cele mai bune moduri de a construi încrederea este să ascuți în mod eficient, să pui întrebări care să permită copiilor și tinerilor să-și împărtășească propriile lor experiențe și ceea ce doresc să realizeze.

Pentru a-i putea implica și pe alții trebuie să vă gândiți la propriile voastre valori și experiențe și cum acestea pot avea un impact asupra modului în care mentorați alte persoane.

Câteva idei despre ascultare și despre cum să-i lăsați pe tineri să conducă în luarea deciziilor:

- 1. Arată prin limbajul trupului că-i ascuți.**
- 2. Acordă-le timp să facă pauze și să se gândească la cum să răspundă.**
- 3. Repetă-le oamenilor ceea ce au spus pentru a vedea dacă ai înțeles.**
- 4. Folosește răspunsuri și întrebări pozitive.**
- 5. Observă cum se comportă oamenii și ce simt și adaptează-ți activitățile la nevoile lor.**

RECOMANDĂRI

Dacă grupul este nou-format va trebui să alocați mai mult timp activităților de acomodare pentru ca membrii grupului să se cunoască mai bine și să devină un grup unit. Pentru acei copii care au puțin timp liber poate fi important să se concentreze la întâlnirile de grup pe a se simți bine și să discute proiectul participativ într-un mod neoficial – idee din Italia și Franța.


Facilitorii care lucrează cu tineri romi în Scoția ne arată în Figura 8 de ce abilități aveți nevoie.

Figura 8 - Abilitățile facilitatorilor



Mentoratul pentru grupurile de tineri presupune să ajuți tinerii să-și recunoască realizările și să poată decide ce să facă în viitor. Mentoratul nu presupune să judeci o persoană, ci să-i susții dezvoltarea. În proiectul PEER noi am ajutat oamenii să-și recunoască realizările și să aleagă ce să dezvolte prin:

- Adresarea de întrebări, realizarea de filme sau desene care să arate ce au dezvoltat, ce le-a plăcut, ce au învățat.
- Concentrarea pe ceea ce a funcționat și ceea ce a ajutat ca lucrurile să meargă bine.
- Identificarea realizărilor oamenilor (chiar și atunci când cei care le-au realizat nu le recunosc) folosind mesaje pozitive, oferind diplome și organizând evenimente.
- Recomandarea de a-și alege propriile etape (ca indivizi sau ca grup întreg).
- Asigurarea copiilor și tinerilor cu resurse suplimentare în cazul în care se poate (timp de lucru, acces la internet, precum și informații despre oportunități).

Alte aspecte la care ar trebui să te gândești în pregătirea facilitării unui grup includ (vezi și Lynford Jones 2010:26 

- Ai explicat clar obiectivele întâlnirii, copiilor, tinerilor și celor care lucrează cu ei? Cum li se va da șansa copiilor să reflecteze dacă doresc să se implice? Este posibil să planifice copiii grupul?
- Sunteți conștienți de vârstele, abilitățile și alte nevoi suplimentare ale copiilor și tinerilor cu care lucrați? Vă puteți ajusta întâlnirile în funcție de acestea?
- Cât timp acordați întâlnirilor de grup și poate fi acest program flexibil? Dacă depășiți timpul, vor putea copiii să stea mai mult?
- Ați stabilit clar rolurile și responsabilitățile cu facilitatorii și alți adulți implicați?
- Cum vor ajunge copiii și tinerii la locul întâlnirii? Vor avea destul timp, iar costurile vor fi acoperite? Ați oferit direcții clare?
- Oferiți gustări? Sunt potrivite pentru nevoile nutriționale ale fiecăruia?
- Ați evaluat riscurile activității și ați obținut toate acordurile necesare?
- Ați obținut consimțământul părinților și consimțământul pentru materiale video?
- Este locația potrivită și accesibilă? Ați verificat dacă rezervarea este încă valabilă?

3.3 Înțelegerea tinerilor și a comunității în care lucrezi

RECOMANDĂRI

Câteva gânduri din Cipru prin care poți să cunoști locul în care lucrezi:

- limba vorbită de copii;
- vârsta copiilor;
- experiența copiilor în acțiuni participative;
- oamenii care sunt în poziția de a facilita accesul la comunitate;
- dacă sunt mai mici copiii, avem nevoie de mai mulți formatori: noi am avut nevoie de 4 formatori și de 2 persoane din cadrul școlii care să lucreze cu un grup de aproximativ 15 copii; când am împărțit grupul în două grupe am avut nevoie de câte un formator pentru fiecare grupă pentru că altfel copiii ar pierde timpul și nu s-ar implica în activitate.

Pentru a avea informații utile și idei pe care să le oferiți copiilor și tinerilor când au nevoie și pentru a înțelege de ce fel de susținere au nevoie, încercați să adunați cât mai multe informații. Acestea ar putea include informații precum cunoașterea locului unde lucrați și a mediului în care copiii lucrează și trăiesc.

Este important și să cunoașteți grupurile care deja activează în zonă. De exemplu, puteți afla că există deja ONG-uri precum acesta din Leeds:

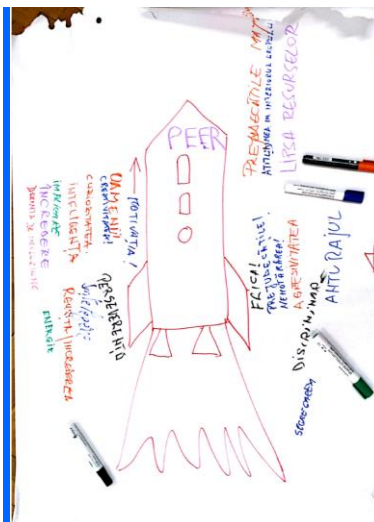
GATE Leeds s-a implicat în comunitatea nomazilor în care majoritatea membrilor erau nomazi irlandezi sau țigani englezi. Am lucrat cu familii care locuiau în locații ale comunității locale, în locații private, pe marginea drumului în case și cu familii fără adăpost. Scopul nostru a fost să îmbunătățim calitatea vieții țăganilor și nomazilor având 4 obiective. Acestea sunt: să îmbunătățim condițiile de locuit; să îmbunătățim educația, condițiile de lucru, de învățare și incluziunea financiară; să îmbunătățim sănătatea și starea de bine și să îmbunătățim incluziunea socială. Am colaborat cu oamenii din comunitate pentru a stabili care sunt schimbările pozitive pe care doresc să le facă, iar comitetul nostru executiv este alcătuit din membri ai comunității astfel încât să ne asigurăm că muncim efectiv cu comunitatea. Am lucrat cu tinerii după un model 121 și într-un mediu de grup pentru a ne asigura că toate nevoile indivizilor sunt satisfăcute.

Puteți de asemenea colabora cu membrii comunității, organizații, copii și tineri din grupul recrutat pentru a vă ajuta să înțelegeți comunitatea lor. Caseta 6 vă oferă exemple despre cum am realizat acest lucru în PEER.

Caseta 6: Exemple despre cum am învățat cu privire la comunitățile în care am lucrat

În România (și în alte câteva țări), conducătorii ONG-urilor implicate în comunitate au participat la ziua de formare și ne-au vorbit despre discriminarea la care sunt supuși membrii comunității și despre ajutorul pe care aceștia îl oferă. Un cadru universitar care a lucrat cu membrii comunității ne-a explicat despre nevoia de a oferi susținere, precum și despre oportunitățile de participare și cum să nu facem supoziții pe bază de vârstă.

Împreună am desenat o rachetă care simboliza cea ce îi împiedica pe copiii și tinerii romi să folosească oportunitățile de participare (vezi dreapta) și cea ce îi putea ajuta să și le „lanseze”. (vezi stânga)



1. Pe ce aspecte ale vieții zilnice a copiilor romi v-ați concentrat?	2. Ce funcționează pentru participarea tinerilor romi în aceste domenii acum?			3. Ce trebuie să se schimbe pentru ca tinerii romi să participe la luarea deciziilor și să acționeze în aceste domenii?		
	Scop (1-5)	Calitate (1-5)	Impact (1-5)	LUCRURI	Propria noastră organizare/ ALTE PERSOANE din societatea civilă, politică educație?	TINERII ROMI/ FAMILIILE ROME?
	Divers? Plajă largă de domenii în care influența se poate realiza? În desfășurarea/singular? Implicare/influență?	Efectivă? Relevantă? Includivă? Transparență? Etică? Reflexivă? Durabilă?	Asupra grupului țintă/ semenilor/famiiliilor/ONG-urilor/parti de de stat/? De scurtă durată/durată medie/lung? Pentru indivizi sau pentru tot grupul?	Structuri/spații? Resurse? Informații?	Atitudini Comportament? Cunoștințe?	Experiențe negative? Încredere?
EXEMPLU: Școala	4/5 Consiliul școlii implică tinerii romi	2/5 Consiliul școlii este doar consultat în legătură cu	1/5 Tinerii romi sunt excluși din aceste activități deoarece		Cadrelor didactice le lipsește încrederea pentru a facilita	Experiențele de participare care nu contează pentru ei sau care

În Marea Britanie (și în alte țări) am vorbit cu tineri romi și cu liderii ai ONG-urilor și i-am rugat să ne ofere idei pentru a completa tabelul cu scopurile, calitatea și impactul participării copiilor. Am aflat informații și despre istoria comunității, despre mărimea populației, despre etnie, locuri de muncă și oportunități de educație, servicii și facilități în zonele în care ne-am implicat.

		activitățile distractive	au un venit scăzut		participarea mai largă	înrautățesc incluziunea	
--	--	--------------------------	--------------------	--	------------------------	-------------------------	--

3.4 Colaborarea cu cei din afara grupului



Figura 9 - Colaborarea cu cei din afara grupului

Aspectele legate de colaborarea cu părinții, adulții din comunitate și factorii de decizie politică au multe în comun cu implicarea grupurilor de copii și tineri. Echipa ta poate să ia în considerare și întrebările prezentate în Figura 9.

Caseta 7 vă oferă exemple de cât de mult s-au implicat membrii comunității în proiectele noastre

Caseta 7: Exemple de implicare a celor din afara grupului

Colaborarea cu cei din afara grupului

- ✓ Care sunt părțile interesate? 
- ✓ Cum le poți implica?
- ✓ Implicarea nu este singulară – avem nevoie de un comitet de conducere?
- ✓ Să implicăm oamenii de la început?
- ✓ Cum să-l facem relevant?
- ✓ Să înțelegem punctul lor de vedere!
- ✓ Formarea în participarea copiilor. 

În Spania, prin Fundacio Pere Closa am dedicat ani construirii relației cu membrii comunității și cu politicienii prin promovarea perspectivei romilor în politicile de incluziune. Acest fapt ne-a ajutat în proiectul PEER deoarece inițiativele tinerilor vor fi luate în considerare de factorii de decizie politică în proiectarea politicilor viitoare pentru tineri.

În Franța, când lucram în comunitățile de romi părinții se puteau implica venind la întâlniri unde vedeau ce facem și puteau să ne adreseze întrebări.

În Marea Britanie, un grup a lucrat cu părinții și membrii comunității pentru a obține informații din experiența lor de educație pentru a avea o imagine clară a ceea ce se întâmplă și pentru a-și împărtăși experiențele lor cu ceilalți. Grupul s-a implicat și în lucrul cu Traveller Times pentru a face un film despre educație pe care l-au prezentat la un eveniment găzduit de ONG-ul nostru. Acest eveniment a reprezentat o șansă bună pentru tinerii noștri să se întâlnească cu angajați ai Consiliului Local precum cadre didactice, ofițeri și profesioniști din serviciile pentru copii. A dat o șansă tinerilor nu doar de a întâlni pe cei care iau decizii legate de educația lor, dar și de a-și prezenta propriile experiențe și de a împărtăși idei despre cum pot fi îmbunătățite. A fost interesant că acești tineri au putut fi ascultați direct de către specialiștii care pot face schimbări și care pot găsi soluții.

În Cipru, implicarea cadrelor didactice din școli a fost vitală pentru a avea acces la copii, în obținerea aprobării tutorilor lor legali și, cel mai important, în facilitarea comunicării în Gurbetche, dialectul vorbit de copiii a căror cunoaștere a limbii greacă era limitată.

În Lituania, copiii au prezentat cântece și dansuri rome pentru comunitatea locală, pentru cadrele didactice, pentru liderii tinerilor și politicieni în timpul Zilei Toleranței la Biblioteca Centrală. Tinerii romi au vizitat de asemenea Universitatea Siauliai și au participat la turul muzeelor universitare, a bibliotecii și a altor clădiri.

3.5 Modalități de a menține oamenii implicați în grup



Să conduci un grup presupune să ai pregătit un plan, dar și să fii pregătit să schimbi planul.


Să nu fii prins cu pantalonii în vine!

Am descoperit că cele mai bune moduri prin care ne asigurăm că suntem pregătiți să facem tot ce se poate pentru a-i implica pe copii și tineri sunt:


- ✓ Să încurajăm copiii și tinerii să-și aleagă o temă pe care să o abordeze și de care să fie cu adevărat interesați - poate să fie vorba despre organizarea activităților de timp liber, dar nu *neapărat*; despre cum să schimbe politicile guvernamentale sau atitudinile societății.
- ✓ Să ne asigurăm că activitatea este distractivă – o pauză de 5 minute pentru un joc poate să-i ajute să se concentreze din nou pe sarcini mai dificile.
- ✓ Să descoperim barierele care îi împiedică pe oameni să se implice și să încercăm să facem ceva în legătură cu aceasta – să ne întâlnim în locurile și la orele care sunt convenabile pentru tineri chiar dacă facilitatorii trebui să călătorească sau să muncească mai mult.
- ✓ Să stabilim legătura între grupuri ca acestea să se poată încuraja reciproc – a fost minunat când tinerii facilitatori din diferite domenii s-au întâlnit față în față.
- ✓ Să continuăm chiar dacă oamenii renunță – uneori oamenii revin sau alții se implică.
- ✓ Să desfășurăm activitatea în locurile (tabere sau comunități stabile) în care oamenii trăiesc – aceasta poate presupune să-ți desfășori activitatea în aer liber dacă nu există alte clădiri.

RECOMANDĂRI

A fost greu să îi facem pe aceeași membri să se implice regulat și să participe la toate întâlnirile în același timp. Pentru a depăși acest moment, grupul a oferit feedback și a recapitulat întâlnirile la care au participat regulat celor care nu au participat pentru a se asigura că sunt toți informați.

În manualul de lucru cu copiii și tinerii romi, Horder și Davies (2012:14 ) spun:

Una dintre cele mai eficiente modalități este de a colabora strâns cu acei adulți care au deja o relație bună cu tinerii și cu copiii. Câteva idei pe care le puteți lua în considerare:

- a) Gestionați așteptările tinerilor cu care lucrați. Atitudinile pot fi dificil de schimbat prin intervenții mici și schimbările de politici pot lua timp.*
- b) Stabiliți împreună „reguli de colaborare” astfel încât ambele părți să știe la ce să se aștepte de la cealaltă.*
- c) Fiți atenți la limbajul pe care unii romi îl folosesc, de exemplu gagei se referă la toți care nu sunt romi*
- a) Desfășurarea activității în oricare clădire din locația lor va crește șansele de participare și implicare a tinerilor. *

Chiar dacă nu există locații în comunitate sau dacă centrele comunitare sau cafenelele au fost închise (de exemplu) am găsit modalități de desfășurare a activității la nivel local astfel încât copiii să poată lua parte, așa cum apare în Caseta 8.

Caseta 8: Exemple de activități desfășurate în afara unui sediu anume



Desfășurarea activității afară, în aer liber, poate fi o alternativă potrivită folosirii unei încăperi. Aceasta poate fi o opțiune bună datorită locației unde trăiesc oamenii și a altor motive precum lipsa de legături cu ONG-uri, lipsa de clădiri comunitare potrivite sau nefamiliarizarea/disconfortul în spațiile închise. Pentru echipele din Franța desfășurarea activităților Magic 6 în aer liber a funcționat cel mai bine cu copiii între 8-15 ani.

Dar pentru a fi pregătit de condiții în aer liber aveți nevoie de anumite resurse. Găsiți mai jos recomandările lor:

Folosiți mesele disponibile în parcurile publice sau aduceți mese pliabile și bandă adezivă pentru a vă asigura că foile de hârtie nu zboară!

Aduceți sfori pentru a lega lucruri de balustrade.

Faceți fotografiile în timpul diferitelor ateliere pentru a vă aminti ce s-a întâmplat. Fotografiile sunt o modalitate bună de reamintire a ceea ce își dorește grupul să realizeze.

Fiind într-un cadru informal este necesar ca periodic să reamintiți grupului obiectivul pe care îl aveți, să subliniați cât de importante și credibile sunt atelierul de lucru.

Întâlnirile ar trebui să fie tot timpul la aceeași oră, în același loc deoarece astfel se stabilește un punct de întâlnire (lângă o caravană sau un adăpost). Uneori e nevoie să faceți un tur al caselor sau al caravelor pentru a-i aduna pe tineri. Aceasta poate fi o șansă de a oferi informații altor familii și membrilor comunității despre ce vă propuneți să faceți în întâlniri și să verificați acordul lor pentru acestea.

Când am desfășurat activități în aer liber erau mulți oameni în jurul nostru (mai în vârstă sau mai tineri decât cei cu care încercam să lucrăm). Deoarece aceștia se învârtteau pe lângă grup ne-am dat seama că e important să le dăm posibilitatea să participe și ei. Pentru copiii sub 8 ani părțile creative și distractive ale atelierului erau cele mai atrăgătoare și prin acestea au apărut multe idei interesante. Cu puțin efort aceștia pot fi incluși în grupul copiilor romi mai mari sau pot fi desfășurate activități pentru grupa lor de vârstă. Tinerii mai în vârstă de obicei perturbau dinamica grupului deoarece atelierul era un loc în care se exprimau liber. Dar noi am considerat că mai multe activități de realizare a bannerelor le-ar permite să preia rolul de purtători de cuvânt. Bannerele și pancartele pot fi realizate folosind întrebări directe, simple precum: „Te confrunți cu greutate – care sunt provocările? Ce te înfurie? Întrebările trebuie să fie simple, dar să dea posibilitatea unor răspunsuri polemice. Deoarece sunt mobile, bannerele și pancartele pot fi afișate public, iar când o întrebare este afișată invită la mai multe răspunsuri și afișarea în public a bannerelor tinerilor lângă o întrebare este o modalitate de valorizare a ceea ce au spus.

Mai multe informații: http://www.parolespartagees.org/le_porteur_de_paroles_277.php



Sursă foto : <http://www.piedsdanslepaf.org/2014/06/porteur-de-paroles/>

RECOMANDĂRI

Amintește-ți!

- Deși este foarte important să ai un plan și niște obiective trasate pentru fiecare întâlnire, este de asemenea, important să fii flexibil și să poți face schimbări.

Putem să învățăm și atunci când planurile se schimbă!

Să fii flexibil și creativ este foarte important chiar dacă lucrezi înăuntru sau afară, mai ales când lucrezi cu oameni care au avut dificultăți sau nu au experimentat deloc educația formală. Să fii creativ poate presupune să folosești jocurile, modelajul, teatrul/poezia, muzica și tehnologia. Pentru a-i ajuta pe oameni fii relaxat, participă și încearcă și tu, comunică ceea ce ei nu pot scrie sau spune și construiește relații și grupuri.

Cu unele grupuri ne-am oprit la fiecare 10 minute pentru a juca un joc care presupunea mișcarea.

Să fii flexibil presupune să răspunzi grupului și indivizilor după ce aceștia au comunicat ce doresc să facă și după ce ai observat ce funcționează pentru fiecare și învățând din lucrurile care nu funcționează atât de bine. Revizuirea cum funcționează grupul la sfârșitul fiecărei întâlniri vă poate ajuta să observați ce fel de activități și abordare să folosiți pentru a vă asigura că toată lumea se simte inclusă.

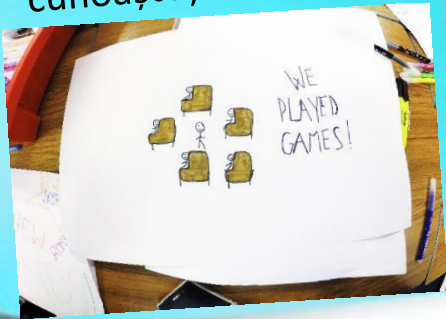
Secțiunea 4 este plină de exemple de activități incluzive folosite în grupurile PEER.

4. A pune planurile în practica



Despre ce este vorba în aceasta secțiune

Cum să planificați și cum să vă cunoașteți mai bine



Idei despre cum să ne gândim și apoi să alegem lucrurile pe care dorim să le schimbăm

Cum să construiți legături și să înțelegeți oamenii din afara grupului

Pași către acțiune:

- ✓ Grila de acțiune;
- ✓ Să știi cine poate ajuta.

4.1 Planificarea întâlnirilor

Odată ce ați decis ideile de bază legate de cei cu care veți lucra și locul în care vă veți desfășura activitatea, următorul pas este să începeți să planificați cum veți lucra în grupul vostru. Acest fapt implică să vă gândiți la obiectivele pe care doriți să le atingeți în fiecare întâlnire și apoi să planificați niște activități prin care să vă atingeți obiectivele. Un exemplu de conținut al unui program de grup folosit în proiectul PEER în Italia este prezentat în Caseta 9.

Caseta 9: Un exemplu de program pentru grup

Acest exemplu descrie activități care au implicat 17-18 tineri între 14-21 de ani care locuiau în Florența. Grupul s-a întâlnit într-o bibliotecă. Fiecare întâlnire a fost planificată cu 2 facilitatori romi (un bărbat și o femeie) care locuiau în tabăra romilor.

Prima întâlnire:

Obiectivele primei întâlniri au fost să prezentăm proiectul și să ajutăm persoanele din grup să se cunoască.

Program:

Prezintă biblioteca;

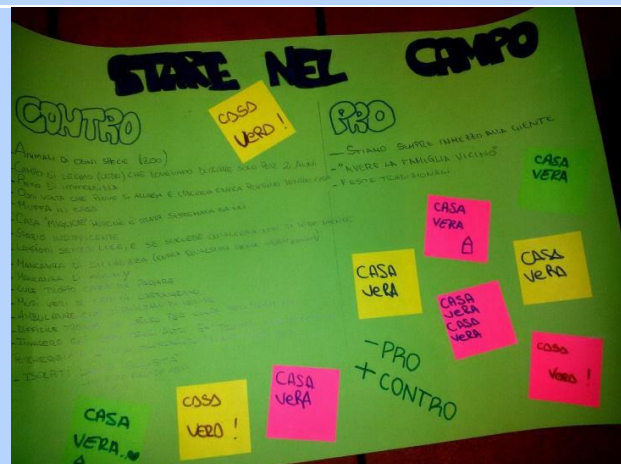
Prezintă proiectul PEER;

Activități de acomodare: (a) prezentări în perechi și (b) oferire de complimente (prin post-it) celorlalți participanți;

Pauză de gustare (mâncare italiană și romani);

Acord/dezacord (încurajează membrii grupului să se poziționeze singuri pe o linie imaginară unde sunt de acord/în dezacord cu mai multe afirmații);

Întrebări în poster: de ce ai venit aici? Ce aspecte te interesează?



A doua întâlnire:

Obiectivele celei de-a doua întâlniri au fost identificarea problemelor și începerea discuției acestora.

Activități de acomodare; nume și adjective;

Lucrul în grup folosind posterele pregătite la ultima întâlnire și identificarea aspectelor cheie;

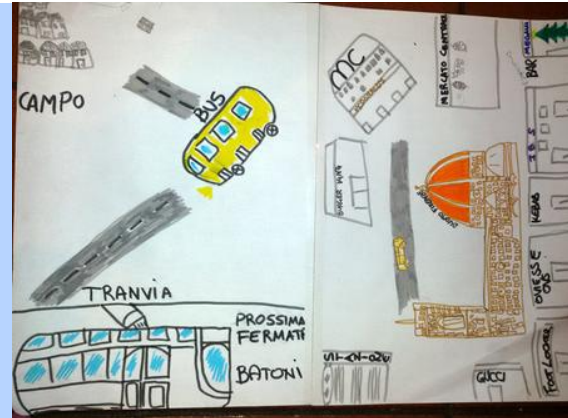
Pauză de gustare;

Activități în 3 grupuri despre 3 probleme din comunitate.

A treia întâlnire:

Obiectivele celei de-a treia întâlniri au fost recapitularea ultimei întâlniri și analizarea relațiilor cu orașul și a problemelor din afara comunității.

Revizuirea posterului ultimei întâlniri;
Pauză de masă;
Harta comunității (vezi 4.3 mai jos).



A patra întâlnire:

Principalul obiectiv a fost identificarea problemelor cheie din activitatea de cartografiere a comunității pregătită pentru întâlnirea cu președintele districtului local;

Revizuirea hărții din ultima sesiune;

Activități de cunoaștere;

Mai multe activități de cartografiere (participanții sunt împărțiți în 4 grupe și pun post-it pe o hartă a Florenței pe care notează ceea ce nu le place și ceea ce simt că lipsește comunității);

Pauză de gustare;

Terminarea activităților de cartografiere și pregătirea întâlnirii cu Președintele districtului local.



A cincea întâlnire:

Obiectivul a fost să-l conștientizăm pe președintele districtului despre problemele identificate de către grup;
Revizuirea ultimei întâlniri și a hărții din ultima sesiune;
Pauză de gustare;

Întâlnire cu președintele districtului 4. Copiii/tinerii au prezentat activitățile realizate în întâlnirile precedente și au discutat cu președintele despre problemele vitale ale comunității și despre viețile lor. În special tinerii au prezentat dificultățile traiului din comunitate.

A șasea întâlnire:

Obiectivul ultimei întâlniri a fost recapitularea procesului și identificarea problemelor și priorităților pentru grupul următor;

Recapitularea tuturor întâlnirilor;

Dezbaterea întâlnirii cu Președintele districtului local;

Pauză de gustare;

Identificarea priorităților pentru anul următor.

4.2 Activități de cunoaștere, introduceri, jocuri de energizare și grupuri de contact



Figura 10 oferă niște idei pentru folosirea activităților de acomodare. Exemplele includ:

a) Obiecte

Participanții aduc la întâlnire un obiect care este important pentru ei. Participanții sunt împărțiți în grupuri mai mici. Facilitatorul începe prin a alege un obiect pe care altcineva l-a adus și întreabă cui îi aparține și ce semnificație are. Acea persoană alege apoi altul în același mod și așa mai departe până când tot grupul s-a prezentat, fiecare și-a prezentat obiectul lui și semnificațiile acestuia și de ce este important pentru ei.

Figura 10 - Lucruri pe care să le iei în considerare când folosești jocurile de energizare

Lucruri pe care să le iei în considerare când folosești jocurile de energizare:

- ✓ Folosiți jocurile de energizare frecvent – de câte ori participanții par adormiți, oboșiți, pentru concentrare sau pentru a face o pauză.
- ✓ Alegeți jocuri potrivite pentru contextul local – gândește-te cu atenție la scopul jocului, dacă vrei să creșteți energia sau să îmbunătățești atenția.
- ✓ Alegeți jocuri la care poate participa toată lumea, ținând cont de nevoie și circumstanțele grupului (dizabilități, nivel de alfabetizare, vocabular concentrate pe experiențe comune împărtășite nu pe activități pe care nu le cunosc).
- ✓ Încercați să asigurați siguranța grupului în special pentru concursurile de alergat – verificați dacă există destul spațiu, dacă podeaua este curată.

b) Nume și întrebări

Participanții pasează o minge la fiecare membru din grupul așezat în cerc și își spun numele. Apoi mai trec mingea odată în cerc spunând numele persoanei din dreapta. Gândește-te la o întrebare (noi am folosit întrebări precum: culoarea preferată, numărul de frați și surori, ceva ce îți place). Prima dată când ajunge mingea la tine răspunde la întrebare. A doua oară când ajunge mingea spune răspunsul dat de persoana din dreapta.

c) Acord/dezacord

Participanții sunt rugați să-și imagineze o linie la capetele căreia sunt „Acord” și „Dezacord” (și în mijloc „Nu sunt sigur”). Apoi facilitatorii citesc afirmații pentru a încuraja membrii grupului să se poziționeze undeva pe linia imaginată cu acord/dezacord sau nu sunt sigur. Începeți cu afirmații distractive și apoi puteți introduce afirmații serioase despre munca voastră împreună. Facilitatorii ar trebui să pornească discuții în timpul acestui exercițiu pentru a se asigura că grupul își poate spune punctul de vedere, dar și să se asigure că pot împărtăși fapte grupului și că pot „dărâma mituri”.

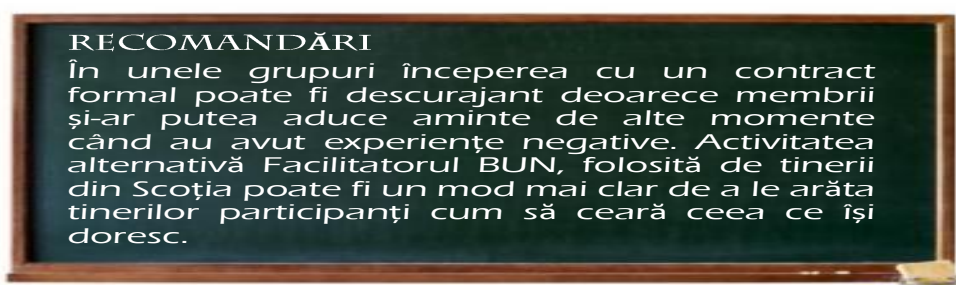
d) Ai prefera să

Acesta a fost scris de tineri care sunt membri ai @voiceequal1 pentru vizita lor în care au întâlnit tineri romi în altă școală			
Ai prefera ...			
...1. Să mergi la doctor	sau2. Să mergi la dentist?	...1. Matematica	sau ...2. engleza/româna
...1. zăpada	sau2. Ploaia	...1. Să fii un cântăreț	
...1. Să fii frumos		bun	sau ...2. un dansator bun
și prost	sau ...2. Urât și deștept	...1. Vânătoare	sau ...2. pescuit
...1. Boxul	sau ...2. Fotbalul	...1. Să fii popular	sau ...2. deștept
...1. Adidas	sau ...2. Nike	...1. Să locuiești într-o	
...1. Pantofii cu toc	sau ...2. Pantofii sport	rulotă/căruță	sau ...2. Într-o casă

Scrive 1 și 2 pe două bucăți de hârtie și pune-le în colțurile opuse ale încăperii. Toată lumea stă în mijloc și facilitatorul întreabă ai prefera 1 (de ex. ciocolată) sau 2 (de ex. legume). Când participanții se mută lângă numărul pe care îl preferă, îi puteți întreba de ce.

e) Contractul bun

Tinerii din grup sunt rugați să-și imagineze cele mai bune situații de grup în care au fost implicați și să spună povești legate de acestea. Facilitatorul îi roagă apoi să menționeze unul sau două lucruri necesare în participarea la proiectul PEER pentru ca acesta să aibă succes. În plus facilitatorul ar trebui să adauge numai "regulile de bază" dacă acestea sunt necesare pentru siguranța unui grup sau pentru a se conforma cu responsabilitățile organizațiilor. Explicați acestea.



f) Facilitatorul Bun

Roagă un tânăr să se întindă pe podea și ceilalți să traseze în jurul lui o siluetă pe o bucată mare de hârtie. Pe hârtie cere tuturor să deseneze sau să scrie lucruri care ar face un bun mentor PEER, cum le-ar plăcea să fii ca facilitator de grup. Pe măsură ce se adaugă lucruri, spune-le că le vei face pe acestea. În cazul în care ei cer lucruri pe care nu le poți face, explică de ce. Dă-le sugestii dacă ei trebuie să se gândească la ce responsabilități aveți, de exemplu, despre siguranța oamenilor sau includerea tuturor.

g) Reporterii

Participanții lucrează în perechi pentru a afla de la parteneri informații pe care apoi să le prezinte grupului. Poate fi folosit ca prezentare, de exemplu numele persoanei, obiectivele atelierului, de unde sunt, ce le place să facă, ceva ce nimeni nu știe despre ei.

h) Povești (și alte jocuri pot fi găsite aici)

Conducătorul începe o poveste cu o propoziție care se termină cu DEODATĂ. Următoarea persoană trebuie să adauge poveștii propria lui propoziție care se termină cu DEODATĂ. Continuați povestea până când toată lumea a participat. Povestea devine mai interesantă pe măsură ce fiecare adaugă propoziția lui. Înregistrați-o și ascultați-o. De exemplu: „Ieri am mers la grădina zoologică și am trecut pe lângă cușca elefantului când DEODATĂ...”

4.3 Identificarea problemelor

Jocurile pot fi folosite pentru a identifica sau a dezbate problemele. Salvați Copiii are un set de instrumente care le-au folosit în situații de conflict care poate fi preluat cu ușurință pentru a fi utilizat în cadrul proiectului PEER [i](#). Activitățile și jocurile care au fost cele mai utile în grupurile care le-am condus sunt prezentate în această secțiune.

RECOMANDĂRI

Inventează-ți propriile jocuri!

Unele jocuri sunt incluse mai sus, dar puteți inventa și voi!

În Lituania un grup PEER a creat jocul SĂ FACEM PIZZA.

Au tăiat ingrediente din hârtie care au arătat ce problemă reprezintă fiecare bucată. Apoi, fiecare a luat un ingredient pe care l-a pus pe pizza și a explicat de ce a ales acel ingredient. În timpul jocului copiii romi au fost deschiși, au vorbit liber și au subliniat de ce au ales un anumit ingredient.

a) Cartografierea comunității

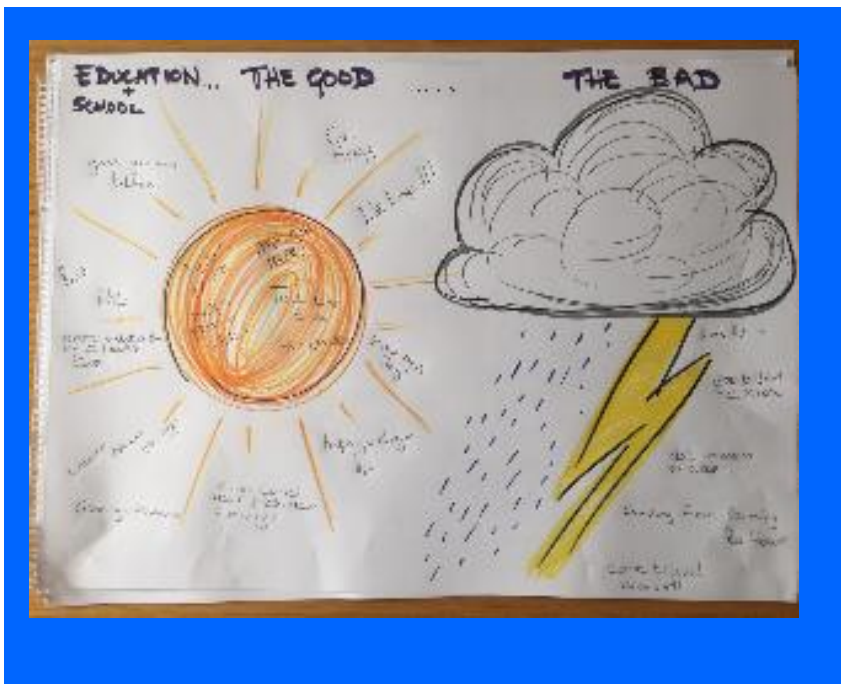
Aceasta a fost cea mai populară activitate, a funcționat cu grupuri de toate vârstele și în toate situațiile. Participanții sunt împărțiți în grupuri mai mici pentru a desena o hartă a comunității lor cu toate serviciile, locuințele, locurile de rugăciune, magazine, locuri de mâncat etc. Apoi aceștia scriu pe post-it-uri roz lucrurile care le plac la comunitatea lor și le lipesc pe hartă. Pe post-it-uri verzi scriu ceea ce nu le place și ce simt că îi lipsește comunității și le lipesc pe hartă.



Discuțiile de grup și feedback-ul leagă punctele tari de provocări: participanții sunt rugați pe rând să împărtășească o experiență pozitivă pe care o au în legătură cu un loc pe care l-au marcat pe hartă și să spună cum aceste lucruri îi pot face să fie fericiți, sănătoși și în siguranță în comunitatea lor. După fiecare exemplu, moderatorii întreabă dacă cineva are o provocare legată de o problemă menționată. Dacă da, acest lucru este împărtășit grupului, în cazul în care nu există, se discută o altă provocare. Grupul apoi ajută la identificarea a ceea ce

putem învăța din experiențe pozitive pentru a îmbunătăți situația dificilă. La final, tot grupul va afla despre experiențele tuturor legate de comunitate atât pozitive, cât și negative.

Caseta 10: Exemple de activități ale grupurilor PEER adaptate pentru a se potrivi propriului lor mod de lucru



În Cipru, grupul s-a bucurat să folosească manualul de formare ca instrument pentru unele activități precum cartografierea locului și balonul cu aer fierbinte. Aceste activități i-au inspirat apoi pentru a crea propriile lor activități, de exemplu folosirea imaginilor cu raze de soare și nori gri pentru a exprima părțile pozitive și negative ale problemei. Prin această activitate au reușit să poarte discuții cu sens și să aibă dezbateri constructive.

CARTOGRAFIAZĂ ÎMPREJURIMILE

Copiii au fost împărțiți în 3 grupuri pentru a crea o hartă a împrejurimilor lor, inclusiv a locurilor reprezentative. Copiilor li s-a dat o foaie de flipchart, pixuri, imagini (școală, case, plajă, loc de joacă, biserică) și emoticoane (fericit, trist, furios) pentru a-și exprima sentimentele lor în raport cu locul ales. Un reprezentant al grupului a prezentat harta lor și a explicat alegerile făcute.



b) Prăjitura

Fiecare dintre noi are dorințe, plăceri, a trăit și dorește să retrăiască momente fericite și uneori dorim să schimbăm ceva în jurul nostru. Pe o bucată de hârtie în formă de tort participanții completează propozițiile: „Vreau ...”, „Sunt fericit în fiecare zi pentru că...”, „Cea mai frumoasă zi din viața mea a fost când ...”, „Aș schimba în jurul meu...”. Participanții prezintă „torturile” lor și discută răspunsurile. Această activitate a fost



utilizată în România unde: *"Activitatea ne-a ajutat să înțelegem ce cred participanții despre lume și despre ei înșiși și ne-a oferit un punct de plecare în discutarea problemelor și modul în care putem schimba o problemă în ceva bun."*

c) Puzzle-ul gigant

Fiecare membru al grupului a primit o bucată dintr-un puzzle format din hârtie pe care fiecare a scris o chestiune pe care el/ea o consideră importantă. Cu toții s-au adunat împreună și au completat puzzlele-ul. Apoi am avut o imagine completă despre ceea ce este de interes pentru toți membrii grupului. Participanții au putut să vadă că, deși acestea sunt diferite și provin din contexte diferite, cu diferite experiențe, ei se confruntă cu probleme similare și acest fapt întărește grupul. Această activitate ne-a ajutat să alegem problemele de interes pentru tot grupul. În altă versiune a acestei activități s-au folosit tricouri în loc de piese de puzzle.



d) Mersul respectului

Cu un grup mic, fă o plimbare în jurul clădirilor comunității, școlii, cartierului sau orașului. În timp ce vă plimbați faceți poze sau filmați locurile semnificative. Asigurați-vă că începeți undeva unde vă simțiți respectat și terminați unde sunteți respectați.

Oriunde mergeți întrebați-vă:

- ✓ Sunt respectat aici?
- ✓ Drepturile mele sunt respectate?
- ✓ Unde și cine mă ajută să fiu respectat?
- ✓ Ce trebuie să se schimbe aici pentru ca eu să fiu respectat? [@O_Lark @TravellingAhead]



e) Jocul cu balonul

Cereți grupului să deseneze un balon cu aer cald. Trebuie să-l deseneze destul de mare pentru a scrie pe el și desenați balonul, coșul, frânghiile care îl leagă de pământ, soarele pe cer și vântul care îl poate mișca. Scrieți pe soare aspectele pe care doriți să lucrați. În coș ar trebui să menționați sau să desenați oamenii care ar trebui să lucreze împreună pentru a ajuta copiii și familiile care trăiesc în comunitate. Pe frânghiile care țin balonul scrieți restricțiile care împiedică balonul să zboare. Care sunt provocările întâmpinate și care ar putea fi noile provocări? În interiorul balonului scrieți de ce este nevoie pentru ca balonul să zboare cu adevărat și pentru ca viețile copiilor și familiilor lor să se îmbunătățească. După ce balonul a fost desenat discutați despre cum ar putea planifica atingerea acestui obiectiv.



f) Vocea fotografiiei

În Irlanda, trei grupuri de copii nomazi cu vârstă de 10-12 ani, din două școli primare (25 de copii) au fost implicați în activități PAI, pilotarea PAI („Participatory action-intervention”). În timpul activităților fiecare copil a primit un aparat de fotografiat de unică folosință și i s-a cerut să fotografieze ceea ce a fost bun în viața lui/l-a făcut fericit și lucruri care ar dori să se schimbe/îl fac să se simtă trist. Am elaborat reguli de bază pentru a face fotografiile și le-am notat, iar copiii au făcut fotografiile pe parcursul unui week-end. În total au făcut peste 500 de fotografii! Am lucrat cu fiecare copil în particular să revadă toate fotografiile lui și să aleagă 5 lucruri bune în viața lor

și 5 lucruri care ar dori să se schimbe și pe care s-au simțit confortabil să le împărtășească cu restul grupului³. Copiii au folosit apoi aceste fotografii pentru a împărtăși înțelegerea și experiențele lor și pentru a face un poster pentru temele care le-au selectat.



³ Această metodă se referă la munca lui Littrell (2010) O cameră este o mare responsabilitate – un obiectiv pentru a analiza vocile vizuale ale copiilor, Visual Studies, vol. 25, nr. 3, 224-237.

g) Experiența răurilor vieții

Aceasta este o abordare pentru redarea vizuală a experiențelor tinerilor astfel încât experiența și perspectivele să fie înțelese în contextul vieții reale. Acest instrument vizual narativ reflectorizant este cel mai bine utilizat în interacțiuni individuale de unu la unu.

Materiale necesare: foaie mare de hârtie flipchart, creioane colorate

Procesul începe cu cercetătorul și tânărul care vorbesc despre problema în cauză. De exemplu, cercetătorul îl poate întreba pe tânăr despre situația lui actuală (de exemplu, dacă se află în îngrijire alternativă) și cum se simte în situația actuală. Tânărul ar putea să înceapă să înregistreze aceste informații pe foaia de hârtie. Cercetătorul l-ar putea întreba apoi pe tânăr cum a ajuns în îngrijirea alternativă și din nou tânărul notează ceea ce simte pe râul experienței. De exemplu, poate spune că mama lui are probleme cu comportamentul lui. Cercetătorul poate apoi explora mai departe unele dintre aceste motive, de exemplu, întrebând când au început aceste probleme și explorând cauzele care stau la bază. Procesul continuă cu cercetătorul care caută în permanență să înțeleagă motivele pentru care acest fapt s-a întâmplat.

Ce se întâmplă dacă persoana nu vrea să înregistreze nimic pe foaie?

Acest lucru se întâmplă adesea din cauză că tinerii sunt adesea mai concentrați pe a-și spune povestea decât pe a o înregistra. În aceste cazuri, cercetătorul poate înregistra informația adresând întrebări tânărului. În cele din urmă povestea ajunge la început (începutul râului), care poate fi la nașterea tânărului sau poate la o anumită vârstă, atunci când a început problema sau dificultatea. Este important să se includă emoțiile pe râul experienței, de exemplu, folosind fețe zâmbitoare, triste sau furioase.

Rolul cercetătorului sau al facilitatorului este de a invita tânărul să-și spună povestea adresând întrebări cu răspuns deschis: spune-mi mai multe despre ce s-a întâmplat, cum te-ai simțit după aceea etc. Această metodă este folositoare deoarece îi permite tânărului să reflecteze la propria sa situație și să o înțeleagă complet. Este foarte folositor ca cercetătorul să-l invite pe tânăr să reflecteze la întregul râu al experienței sale de exemplu întrebând: „Cum te simți uitându-te înapoi la experiențele tale de-a lungul anilor?” sau „Ce vezi aici ce te-a adus unde ești acum?” și poate: „Dacă ai ajuta un alt tânăr la începutul călătoriei lui ce ai face ca să-l susții sau ce ai schimba?” (vezi Percy-Smith și Walsh, 2006).

4.4 Alegerea și revizuirea

Următoarele exemple folosesc vizualizarea și mișcarea pentru a prioritiza, revizui sau a lua decizii.


a) Fructele care atârnă jos



Fructele care atârnă jos

- Tinerii indică aspecte pe care ar dori să încerce să le schimbe.
- Unele care pot fi schimbate mai ușor sunt notate jos, acele care necesită mai mult timp (o scară) mai în vârf.
- Apoi aceștia decid dacă aleg unul plasat mai sus știind că va fi nevoie de mai mult timp pentru a construi o scară.

b) Da, nu, poate

În încăperea puneți covorașe care au cuvintele „da”, „nu” sau „poate” scrise pe ele. Adresați întrebări închise copiilor și apoi rugați-i să pună ei întrebări cu sugestii de activități/teme. Copiii apoi se vor așeza pe covorașul care reprezintă opinia lor. Repede înregistrați cum sunt așezați și folosiți un microfon imaginar (sau real) pentru a le aduna punctele de vedere. Notați aceste opinii, de preferință într-un loc în care oricine poate vedea notițele (Burton, Stephens și Dow 2010:108 ).

c) Votarea

Pentru a alege dintre ideile pe care grupul le-a avut, folosiți orice au creat ei și scrieți aceste idei pe diferite cartonașe. Împrăștiați ideile prin încăperea și oferiți fiecăruia trei autocolante. Rugați-i să voteze pentru cele mai importante 3 aspecte pentru a fi duse mai departe. Apoi, discutați cu grupul cum să le rezolvați pe cele mai populare.

Puteți folosi o gamă variată de instrumente și activități pentru a revizui problemele mai în profunzime. Uneori e mai bine ca înainte de discuții să folosiți o aranjare fizică sau vizuală. Exemplele includ:

a. Linia discuției

Facilitatorul marchează o linie unde la un capăt stau cei care sunt total de acord, iar la celălalt capăt stau cei care nu sunt de acord. Facilitatorul explică participanților că trebuie să se plaseze pe linie în raport cu cele două extreme. Apoi facilitatorul citește problemele ridicate la ultima întâlnire. Participanții pot fi rugați să descrie unde sunt și ce i-a făcut să aleagă să fie acolo. Exercițiul poate fi extins la o discuție despre cum se poate schimba grupul pentru a-i aduce pe toți împreună sau pentru a înțelege cum oamenii au priorități diferite.

Caseta 11: Exemple de cum prioritizează și iau decizii grupurile PEER

UNDE NE POZIȚIONĂM?

Tinerii facilitatori au folosit această activitate continuă pentru a lucra cu un grup mare de 25 de tineri romi din Anglia. Oamenilor le-a plăcut pentru că își puteau exprima gândurile fără să fie nevoiți să vorbească. De asemenea, i-a ajutat pe oameni să-și expună ideile.

La final, au ales 4 probleme pe care să le dezbată pentru că nu s-au putut înțelege, dar linia discuției i-a ajutat să se organizeze în echipe pe teme diferite.

Zidul barierei

Aceasta este o fotografie din Bulgaria unde am lucrat cu un grup de 13 fete cu vârsta de 12 ani. În fotografie poate fi văzut Zidul Barierei. Combinând-l cu Râul Vieții, le-a ajutat pe fete să identifice, să cadă de acord și să prioritizeze obstacolele care le împiedică să fie acceptate și incluse în orașul în care locuiesc, scriind cele mai importante obstacole în mijlocul zidului.

Aceste exerciții au ajutat atât la numirea și aranjarea obstacolelor, cât și la împărtășirea detaliilor sensibile de către tineri, deoarece unele lucruri menționate pe zid erau propriile sentimente care-i împiedicau să fie mai activi în societate (frica și rușinea, de exemplu).



b. Brainstorming

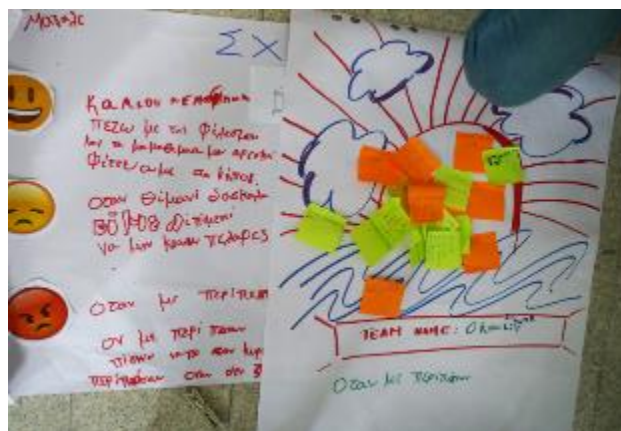
Pe scurt, amintiți grupului ce au făcut săptămâna trecută, încurajați membrii să povestească ce au văzut, ce au făcut, cum s-au simțit și ce au auzit. Dacă aveți înregistrări sau fotografiile ale activităților desfășurate, uitați-vă la ele. Apoi în grupuri mici, dacă e cazul, rugați tinerii să noteze ceea ce au învățat despre tema prioritară pe post-it-uri sau să le deseneze: dificultățile despre care au învățat cu albastru sau gri ca ploaia; idei bune care îi pot ajuta să facă schimbările cu portocaliu; alte informații cu alb. Apoi grupul să-și prezinte ideile grupului mare și împreună să realizeze un colaj cu soarele care iese după furtună.

SOARELE CARE IESE DUPĂ FURTUNĂ

Pe baza acestor idei, un grup din Cipru a dezvoltat propriul lor mod de recapitulare. Au format 3 grupuri de copii (cu câte 5-6 copii în fiecare) și au discutat despre locurile pe care le-au identificat în întâlnirea precedentă și despre sentimentele pe care le-au exprimat folosind emoticoane. Școala, strada și casa au fost asociate mai des cu sentimente de tristețe și furie.

Fiecare grup a ales una dintre aceste locații și folosind post-it colorate au analizat obstacolele și soluțiile pentru fiecare aspect problematic identificat.

Folosind tehnica brainstorming-ului, au fost formulate o serie de soluții care au fost notate pe o foaie flipchart pe razele soarelui. Discuțiile din fiecare grup au fost moderate de diferiți formatori. Apoi un reprezentant al grupului a discutat despre desene și despre alegerile pe care le-au făcut.



c. Cine e de acord ... SCHIMBĂ LOCUL!

Acesta e un joc asemănător cu scaunele muzicale⁴ (adaptat după un joc numit „când bate vântul”). Acesta ajută grupul să asculte ideile celorlalți în timp ce se mișcă. Poate fi folosit și doar ca distracție. Participanții stau așezați pe scaune în cerc, iar o singură persoană se află în mijloc. Puneți un scaun deoparte. Oferiți unele informații despre ce va discuta grupul: de exemplu, priorități în ceea ce dorim să schimbăm, soluții care cred că ar funcționa, dar se poate discuta și despre cei care pot ajuta, despre lucrurile preferate.

Persoana care stă în mijloc spune: „cine e de acord (apoi spune ceea ce crede despre tema respectivă) SCHIMBĂ LOCUL!”. Toți cei care sunt de acord schimbă locurile. De exemplu: „cine

⁴ De asemenea, se poate face cu o parașută / prelată / cearșaf în care toată lumea ține de marginile cearșafului și apoi îl aruncă în sus și aleargă pe sub el. Ultima persoană care rămâne să țină de margine este următoarea care va vorbi.

e de acord ... *că avem nevoie de mâncare mai bună la școală... SCHIMBĂ LOCUL!*". Persoana care rămâne în picioare spune ideea sa și jocul continuă. Dacă cineva nu se simte confortabil în mijloc, rugați un voluntar să schimbe locul cu cel din mijloc.

4.5 Cercetarea pe tema aleasă

În unele proiecte PEER, copiii sau tinerii romi au ales cercetarea ca mijloc de descoperire a experiențelor altor tineri legate de problemele care îi preocupă.

Și atunci:

- Am umblat și am intervievat oamenii;
- Le-am dat chestionare pentru a le completa;
- Am făcut video-uri cu interviurile luate oamenilor;
- Am intervievat alți tineri prin Skype.

Ne-am gândit la cinci lucruri care pot fi de ajutor în desfășurarea cercetării:

1. Pe cine să întrebăm?

Am adresat întrebări:

- Copiilor și tinerilor;
- Părinților și membrilor comunității;
- Specialiștilor și organizațiilor;
- Oamenilor care iau decizii care ne afectează.

Gândiți-vă la cum să contactați acești oameni și de a cărui permisiune aveți nevoie!

2. Ce informații să oferim?

Le-am spus persoanelor implicate despre:

- Cine suntem, care sunt obiectivele cercetării noastre și cum vom folosi ideile lor;
- Cum să-și ofere acordul și cum se pot răzgândi în legătură cu participarea;
- Cum îi putem proteja – să le păstrăm răspunsurile confidențiale sau să anunțăm alte persoane dacă cineva este într-o situație periculoasă.

Întâi oferiți informații, apoi cereți acordul!

3. Ce să întrebăm?

Am întrebat despre lucruri precum:

- Experiența;
- Depășirea greutăților;

- Soluții sau sfaturi.

Încercați întâi întrebările în grupul vostru și apoi alegeți-le pe cele care se potrivesc cel mai bine!

4. Cum să întrebați?

Am rugat oamenii:

- Să se implice singuri, cu un prieten sau în grup;
- Să-și împărtășească ideile prin discuții, desenat, joc sau scris;
- Să se întâlnească față în față sau online.

Ajută dacă adresați oamenilor întrebări despre ei, despre experiențele pozitive astfel încât să se simtă confortabil!

5. Cum să împărtășiți răspunsurile?

Puteți să împărtășiți răspunsurile:

- În grupul vostru discutând, urmărind sau ascultând înregistrări sau citind;
- Cu oamenii care au participat făcând un rezumat sau întâlnindu-vă din nou cu ei;
- Cu oricine care vă poate ajuta să faceți schimbările pe care le doriți.

Schimbați informații precum nume, locuri sau alte detalii dacă ați promis confidențialitate!

Țineți minte: orice activități prezentate în Secțiunea 4 a acestui manual pot fi folosite în cercetare. De asemenea, am descoperit că interviurile bazate pe punctele tari au fost foarte folositoare, întrebările fiind în Caseta 12.

Caseta 12: Întrebări pentru interviurile bazate pe puncte tari

- Ce lucru ai făcut de care ești mândru ... [ex. să ajuți tinerii să-și atingă obiectivul pe care și l-au propus]?
- Ce ai făcut și a funcționat.... [ex. am ajutat tinerii să se schimbe]
- Cine a făcut aceasta?
- Ce ai învățat?
- Ce ai face diferit?
- Ce mesaj ai transmite despre asta pentru a ajuta alți tineri?

Mai multe sfaturi legate de implicarea tinerilor în cercetare găsiți aici:

http://www.savethechildren.org.uk/sites/default/files/docs/So_you_want_to_involve_children_in_research_SC_2004_1.pdf

4.6 Planificarea pentru acțiune

Multe exemple de activități pentru planificarea acțiunii (Pasul 4 din Magic 6) au fost folosite în PEER. Elaborăm un ghid multimedia separat (Pasul 5) care va urma acestui manual și care va fi disponibil la sfârșitul anului 2016. Activitățile care am descoperit că funcționează în planificarea acțiunii includ:

a. Tabele pentru acțiune

Fiecare grup recapitulează soluțiile posibile la care s-au gândit sau despre care au aflat de la alții pentru a identifica unde pot acționa realist și realizabil. Apoi acestea vor fi împărtășite întregului grup. După ce fiecare a fost ascultat, grupul alege o activitate pentru acțiune. Apoi, din nou în grupuri mici se realizează o grilă de acțiune pentru a nota pașii mici (micile ce-uri) pe care le vor face pentru a acționa în acea problemă, cum să o rezolve, cine dorește să se implice. Apoi participanții fac un tur al încăperii pentru a vedea și ideile celorlalți. Dacă sunt prea multe idei și prea puțin timp, votați pe care să o abordați prima dată.

- De exemplu: Tinerii NUMESC acțiunea pe care doresc să o urmeze, apoi se gândesc la pașii mici din tabelul de mai jos. De exemplu: Spectacol organizat pentru persoanele talentate ale comunității.


Micile CE-uri	CUM	CINE	CÂND
Rezervă locația	Cere sală din partea comunității		Azi
Promovează	Facebook	Ryan	Săptămâna viitoare

Invitații	Postere realizate manual și pliante	Chloe către membrii comunității	Săptămâna viitoare
Mâncare	Întreabă părinții	Toată lumea	Săptămâna viitoare

[Jill@Article12.org, @O_Lark]

b. Pașii



Această activitate poate fi folosită pentru a revizui întregul grup sau pentru a vă concentra pe anumite zone și a decide ce acțiuni viitoare este necesară. Înainte de a prezenta activitatea copiilor, tăiați niște hârtie în forma urmelor de pași. Veți avea nevoie de aproximativ 10-15 de astfel de urme. Prezentați activitatea copiilor. Rugați-i să decidă principalul obiectiv de acțiune al grupului și să-l noteze pe o foaie de hârtie. Această foaie este așezată pe jos departe de copii. Copiii vor așeza pe jos urmele de pași corespunzătoare pentru fiecare etapă necesară în atingerea obiectivului lor. Întrebați copiii ce pași concreți trebuie făcuți pentru a ajunge la obiectiv. Pe măsură ce se așază pe jos urmele de pași, grupul discută ce reprezintă fiecare pas, ce trebuie făcut, cum poate fi atins progresul, cine ce va face și așa mai departe. După ce veți fi acționat, această activitate poate fi folosită pentru a recapitula ce ați realizat, ce pași au fost făcuți și cei care nu au fost făcuți și ce ați face diferit data viitoare sau cât mai este de realizat. (Adaptat din Lansdown și O’Kane, 2014:22 .

c. Imaginează-ți cine ar putea ajuta

Obiectiv: Pentru a identifica oamenii din afară și resursele care ajută la găsirea soluțiilor optime și în același timp să ajute să contribuie la schimbarea lor.

Sarcină practică: Uitați-vă la posterele realizate în întâlnirea trecută și recapitulați problemele. Pe foaia de flip-chart faceți o listă a oamenilor pe care îi veți întâlni pe Calea Schimbării (cei care vor putea ajuta, cei care vor reprezenta piedici etc). Rugați-i pe copii ca în grup să aleagă să deseneze una dintre aceste persoane într-un poster și să pregătească 3 întrebări pe care ar dori să i le adreseze.

Profesorul super erou



d. Joc de rol/teatru

Obiectiv: identificarea și exersarea soluțiilor folosind teatrul

Cereți grupului să se gândească sau să scrie scenarii inspirate de probleme din viața reală pe care încearcă să le rezolve.

- *Definirea personajelor principale („cine”) și a principalelor părți interesate pe care le-au menționat în întâlnirea trecută.*
- *Discutați pe scurt despre moduri alternative de comportament pe care dorec să-l adopte sau despre comportamentele pe care dorec să le schimbe la alții.*
- *Scrieți un scurt dialog sau inventați-l pe parcurs.*
- *Cei care nu dorec să ia parte pot să strige, să se uite sau să ofere sfaturi.*
- *Cei care dorec să oprească pot să strige: „Stop!”*
- *Când cineva strigă „Stop!” discutați ce funcționează și ce ar putea ajuta ca lucrurile să meargă mai bine. Cine, ce trebuie să schimbe? Are cineva nevoie să ceară schimbarea?*
- *Când sunt pregătiți, cineva strigă „Acțiune!” și aceștia interpretează pașii necesari pentru apariția schimbării.*
- *Când grupul a terminat, scrieți un scurt rezumat a ceea ce trebuie să facă fiecare.*

5. Acțiune, evaluare, împărtășire, învățare și continuitate



Despre ce este vorba în aceasta secțiune

Vom crea mai multe ghiduri scrise și multimedia

✓ Acționează – (pasul 5 din Magic 6)
și

✓ Evaluatează – (pasul 6)
Acele ghiduri sunt produsul învățării
împărtășite din al doilea an de proiect.

Acum, această secțiune prezintă ce am învățat
despre acțiune și evaluare în anul 1.

5.1 Acțiune

Copiii, tinerii și adulții implicați în PEER în primul an au acționat în moduri diferite. Ce e mai important e faptul că acesta a fost un an de formare, de aceea am acționat după propria noastră percepție despre ce este participarea în comunitățile în care am lucrat. Unii tineri au raportat că și-au îmbunătățit abilitățile și încrederea. Alți membri ai grupului au ajuns să se cunoască mai bine și au învățat cum funcționează o echipă.

Și în afara echipelor lor, unele grupuri PEER au acționat pentru schimbarea propriilor lor acțiuni, în școli, în prestările de servicii și în politicile guvernamentale. Caseta 13 oferă exemple ale acestei acțiuni.


Un ghid de participare și susținere pentru tineri este în acest moment realizat în cadrul PEER. La finalul anului 2016 acesta și poveștile împărtășite de copii și tineri în cadrul PEER vor fi prezentate într-un ghid de acțiune multimedia pentru tineri și un raport pentru specialiști.

Caseta 13: Exemple de acțiuni desfășurate în primul an

În Marea Britanie, membrii grupurilor PEER au folosit rapoartele de cercetare pentru a face lobby în facultate pentru catering, automate de mâncare, laptopuri și abonamente de autobuz. De asemenea, membrii tineri ai comunităților vechi de țigani și nomazi au decis să afle mai multe și să susțină comunitățile rome nou-venite. Au acționat, făcând legătura cu alți indivizi și grupuri de copii și tineri, au identificat nevoile și au scris despre acestea guvernului național.

În Spania, în grupul 1, scopul a fost de a crea un Club Comunitar de Agreement care includea obținerea unui certificat de formator oficial în activități de agreement, dar și înființarea unei organizații oficiale de tineret. În grupul 2, tinere femei rome au avut ca obiectiv înființarea unei organizații de face-painting și de pictat tricouri care să-și ofere serviciile la festivalurile comunității sau la petreceri private (nunți etc.). În grupul 3, tineri de etnie romă și-au planificat să participe activ la festivalul cartierului (Festa Major) împodobind strada lor și oferind programe culturale și pentru copii (acest festival are loc în august 2016).

5.2 Evaluare

Am început PEER folosind un cadru și instrumente de evaluare dezvoltate de Lansdown și O’Kane (2014:20 ) , materiale adiționale de înregistrări despre munca în grup și progresul individual sugerate de tineri facilitatori romi și de echipa de evaluare. Caseta 14 arată exemple de grupuri PEER care-și evaluează progresul inclusiv folosind unele activități prezentate în Secțiunea 4 a acestui manual.

Caseta 14: Progresul evaluării grupurilor PEER

În Marea Britanie, un grup PEER și-a evaluat progresul discutând obiectivele și oferind feedback permanent. De asemenea, aceștia au adunat informații despre rezultate la un eveniment cu alți specialiști. Aceștia au comparat ideile despre rezultate și apoi au decis ce pași trebuie făcuți pentru a transforma rezultatele în acțiuni.

În România, evaluarea primei întâlniri cu copiii a dezvăluit următoarele opinii:

Am învățat să comunic mai bine;

Am învățat să acționăm ca unul;

Am învățat că trebuie să respectăm oamenii din jurul nostru indiferent de situația lor;

Am învățat cum să muncim împreună și cum să ne respectăm unii pe alții;

Am învățat să muncim împreună și să avem încredere unii în alții;

Am socializat și ne-am simțit bine în timpul activităților.

EVALUARE: PAȘII

Copiii se gândesc la ceea ce au învățat la întâlniri și își scriu gândurile despre acestea pe desenele unor pași care le sunt date, apoi să așeze pașii pe podea plasați în funcție de cât de aproape/de departe sunt în atingerea obiectivelor.



Toate aceste instrumente sunt utile în unele contexte și unii facilitatori și copii le-au folosit cu o bucurie adevărată. Dar pentru copiii și tinerii mai puțin obișnuiți cu munca în grup să răspundă la întrebări despre detalii personale la prima întâlnire a fost mai greu de realizat. De asemenea, grupurile PEER au fost adesea conduse de tineri facilitatori romi care au preluat pentru prima oară rolul de lideri, iar completarea unor formulare a fost mai dificilă.

Acum am creat un cadru simplificat de 6 întrebări la care să vă gândiți la fiecare final de întâlnire:

1. Ce ați făcut?
2. Ce a funcționat?
3. Unde am întâmpinat dificultăți?
4. Ce ați învățat?
5. Cum am putea să îmbunătățim întâlnirile? Ce ați face diferit?
6. Cum am putea implica pe cei care au fost inactivi sau plictisiți?

În același timp facilitatorii ar trebui să reflecteze la ceea ce pot face ei pentru a ajuta grupul să depășească orice dificultate în atingerea obiectivelor.

Pentru proiect, am creat 6 întrebări prin care tinerii și copiii primesc informații pe parcurs prin activități creative de grup, realizarea de filme sau utilizarea aplicațiilor multimedia realizate pentru proiect.

1. **OAMENI:** Care sunt oamenii de bază implicați în grup?
2. **ȚEL:** La ce am lucrat? De ce suntem mândri?
3. **SCHIMBARE:** Unde am reușit să facem schimbările pe care le-am dorit? Ce ne-a ajutat?
4. **DIFICULTĂȚI:** Când au fost lucrurile dificile? Cum am depășit acest lucru? Ce am face diferit?
5. **SFAT:** Ce le-am recomanda celor care încearcă să atingă obiective similare?
6. **DE CE:** De ce s-ar implica oamenii într-un astfel de grup în viitor? Ce v-a plăcut să faceți? Ce ați învățat?

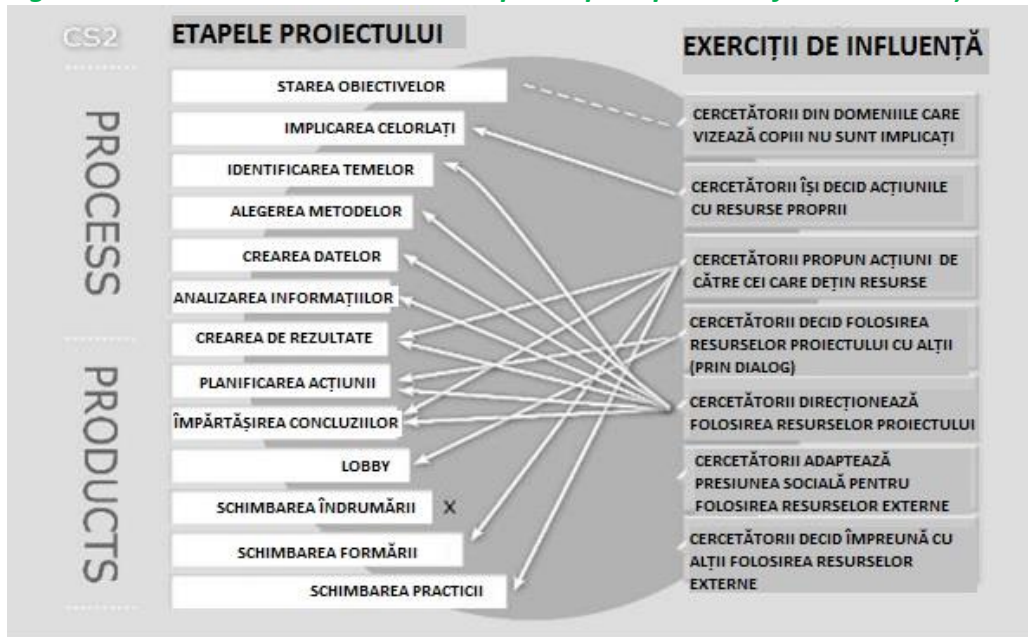
Am încercat să ne asigurăm că fiecare individ contribuie cu ideile lui personale mai ales în legătură cu ceea ce a învățat.

Când aceste date vor fi disponibile la sfârșitul anului 2 de proiect le vom evalua folosind un model de participare în rețea (Figura 11) în care grupul notează etapele prin care trece, iar apoi se gândește la resursele folosite în diferite etape (ex. ideile lor, echipamentul și spațiul proiectului, locația comunității, adulții care susțin grupul sau costurile necesare etc.) pentru a-i ajuta să influențeze orice schimbare în cadrul proiectului PEER sau ca produs al activităților PEER.

Pe măsură ce reflectăm la progresul și barierele experimentate în timpul proiectului vom încerca să identificăm evenimentele și mecanismele ascunse care pot ajuta sau împiedica schimbările pe care grupul le caută. Aceasta va implica învățarea împreună a tuturor grupurilor pentru a putea crea legături între modele largi de discriminare și nivele mai îndepărtate de guvernare și influență precum UE.

Un ghid de evaluare pentru munca cu copiii și tinerii romi va fi disponibil spre finalul anului 2016.

Figura 11 - Schimbarea nivelurilor de participare pentru diferite activități



Larkins, Kiili și Palsanen, 2014 [@o_lark]

5.3 Împartășirea învățării

Există câteva moduri prin care grupurile PEER și-au împărtășit ceea ce au învățat:

- *Social media*: distribuie informații online prin Twitter și Facebook;
- *Video*: acestea au inclus interviuri cu membrii grupului, demonstrații de activități cheie și filme de susținere;
- *Media scrisă*: prezentări PowerPoint, postere, scrisori și rapoarte;
- *Discuții virtuale*: discuții pe Skype între tinerii din diferite proiecte PEER din diferite țări partenere.

6. Formarea și alte resurse



Despre ce este vorba în această secțiune

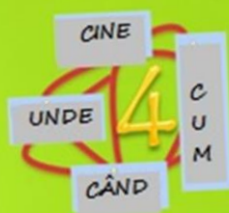
Cum am format tinerii în Magic 6

- ✓ Implică tinerii romi ca formatori;
- ✓ Învăță prin acțiune, încercări, reflecție;
- ✓ Repetă!

Reflecția în grup

- Cum poți folosi acest exercițiu?
- Ce poți să faci diferit?
- Ce informații ar trebui să le oferi?
- Cine ar putea fi cei care conduc schimbarea și cum i-ai putea ajuta?

Formarea în cei 4 Pași



Resursele
care
credem că sunt
utile

6.1 Formarea pentru Magic 6

De formarea Magic 6 au beneficiat persoane care nu se mai implicaseră în munca participativă, dar și persoane care au avut experiențe participative. Formarea a funcționat cel mai bine când a fost condusă de tineri romi care au avut experiențe participative. Acești tineri îi inspiră pe alții vorbind despre primele lor experiențe (ca membri și ca lideri de grup). E foarte important să valorificăm experiența fiecăruia din încăperea și să colaborăm împărtășind cunoștințele și reflectând la cum pot fi adaptate la contextul local. Tinerii facilitatori romi au arătat celorlalți ce activități și abordări au funcționat în cazul lor și alți formatori romi și non-romi au dezbătut ce activități și abordări trebuie folosite pentru a atinge aceleași obiective în contextul fiecăruia.

Formarea a fost eficientă pentru persoanele care au dorit să înființeze un grup PEER și pentru cei care au dorit să afle ce se poate realiza prin intermediul grupurilor PEER și prin participarea tinerilor și copiilor romi, inclusiv a facilitatorilor și a funcționarilor municipali sau guvernamentali. Această formare a funcționat mai puțin bine pentru persoanele cu un interes general în cazul tinerilor romi sau în participare, dar care au avut o responsabilitate individuală în participarea copiilor sau cărora le-a lipsit legătura clară cu proiectul PEER. Pentru multe persoane, o zi de formare nu a fost suficientă.

Planul nostru de formare în PEER a fost de a învăța prin experiență:

- În prima zi să prezentăm abordarea PEER și Magic 6 mai multor cicluri de acțiune participative prin activități de experimentare și reflecții la cum să fie acestea adaptate.
- În a doua zi să oferim o zi suplimentară de formare (în cei Patru Pași) pentru persoanele care doresc să conducă grupuri PEER, precum și modalități locale de a lucra cu copii și tineri.
- Pe parcursul a șase întâlniri cu tinerii romi, pentru a oferi un sprijin intensiv și pentru a monitoriza învățarea care să dezvolte experiența de a conduce Magic 6.
- Pentru a favoriza un mediu de învățare, încurajând reflecția asupra succeselor și atenția asupra incluziunii prin reflecție de grup după fiecare întâlnire directă.

Un exemplu de formare introductivă în Magic 6 este oferită în Caseta 15.

Caseta 15: Un exemplu de formare introductivă a programului Magic 6

Programarea activităților și descrierea	Echivalentul pașilor Magic 6
<p><i>9:00 Bun venit și prezentare</i> Jocul numelor, întrebări, speranțele zilei, formularul pentru acord și documentele de evaluare. Subliniați faptul că ziua aceasta este pentru învățarea prin acțiune și reflecție.</p>	
<p><i>10:00 Acord/Dezacord</i> Participanții sunt rugați să-și imagineze o linie la capetele căreia se află „acord” și „dezacord” (iar în mijloc „nu sunt sigur”). Facilitatorii citesc afirmațiile – începeți cu cele amuzante – pentru a încuraja membrii grupului să se poziționeze pe linia imaginată dacă sunt de acord, nu sunt de acord sau nu sunt siguri. Începeți cu afirmații amuzante, iar apoi introduceți afirmațiile serioase legate de participare și PEER. Facilitatorii ar trebuie să înceapă discuții în timpul acestui exercițiu pentru a se asigura că fiecare din grup își spune părerea, dar trebuie și să se asigure că grupul prezintă și fapte pentru „a distruge mituri”.</p>	<p>Magic 1 - Identificarea problemelor</p>
<p><i>10:15 Activitatea de cartografiere (vezi manual)</i> Participanții sunt împărțiți în grupuri mai mici pentru a desena o hartă a locului unde trăiesc. Aceștia pot desena lucruri cum ar fi case, servicii, locuințe, locuri de rugăciune, magazine și locații unde mănâncă etc. Apoi vor scrie pe post it-uri roz lucrurile care le plac despre comunitatea lor și le vor lipi pe hartă. Pe post it-uri verzi ei vor scrie lucrurile care nu le plac și lucrurile care simt că le lipsesc din comunitatea lor și le lipesc și pe acestea pe hartă.</p>	<p>Magic 1 sau 2</p>
<p><i>10:45 Pauză – Vizitează hărțile celorlalți</i></p> <p><i>11:00 Feedback-ul grupului despre activitate în contextul propriu</i> <i>Discuție cu întregul grup</i> Cum ai putea folosi acest exercițiu cu copiii și tinerii? Ce ai face diferit? Cum altfel ar putea tinerii romi să identifice aspectele pe care doresc să le schimbe?</p>	<p>Magic 2- Alegerea priorității</p>
<p><i>11:30 Clasament – Alegerea temelor prioritare pentru acțiune (vezi manual – fructele care atâră jos)</i> Fiecare grup face un clasament al problemelor (alese din hartă), al obiectivelor pe termen scurt și lung. După ce au i-au ascultat pe toți cei din grup acesta trebuie să aleagă o problemă prioritară care poate fi dezbătută la întâlnirea Magic 3 (și în restul zilei de azi)</p>	
<p><i>11.50 Reflecția grupului asupra activității</i> <i>Discuții cu întregul grup.</i> Cum altfel ar putea tinerii cu care lucrați să facă alegeri legate de priorități și de ceea ce pot realiza? Cum putem să răspundem dificultăților?</p>	<p>Reflecție</p>
<p><i>12.15 Pauză de masă</i></p>	
<p><i>13.15 „Obiecte” de spart gheața</i> Participanții aduc la sesiune un obiect care este important pentru ei. Participanții sunt împărțiți în grupe mai mici. Facilitatorii întrebă pe unul dintre participanți ce semnifică obiectul pentru el. Persoana alege apoi un alt participant și îi pune aceeași întrebare până în momentul în care toți participanții au trecut prin această probă și au ajuns să se cunoască.</p>	<p>Magic 3 - Analizează cu alții</p>

<p><i>13.30 Analizați problema dezbătută azi cu alte persoane</i></p> <p>Sau: cineva se oferă să conducă o activitate pe care o cunoaște</p> <p>Aceștia conduc activitatea împreună cu alți participanți din grup pentru a analiza una dintre probleme.</p> <p>Sau: Interviu cu tinerii și liderii comunității (vezi manual)</p> <p>În grupuri mici, participanții <i>se gândesc sau scriu întrebări</i> pentru a întreba alte persoane ce îi va ajuta să investigheze modul în care să abordeze problema aleasă. Aceste întrebări ar trebui să se concentreze pe aspectele care au dus la reușita producerii unei schimbări în comunitățile lor sau în propriile lor vieți în problema aleasă. Pentru exemple de întrebări studiați Caseta 12.</p>	
<p><i>14.10 Reflecție în grup – Ce a funcționat? Ce am repeta?</i></p> <p>Folosiți formulare de observație a întâlnirii</p>	Reflecție
<p><i>14.20 Pauză</i></p>	
<p><i>14.35 Tabel de planificare a acțiunii</i> (vezi manual) - În grupuri mici, din nou, elaborați un tabel de acțiune (vezi 4.6. în manual).</p>	Magic 4 – Analizează și planifică
<p><i>14.50 Reflecție în grup</i></p> <p>Cum ați putea folosi acest exercițiu cu tinerii? Ce ați face diferit? Ce informații ar trebui să le dați? Care ar putea fi factorii de decizie în schimbare care i-ar putea sprijini?</p>	Reflecție
<p><i>15.00 Vizualizarea acțiunii</i></p> <p>Într-un grup mare explică faptul că, în viața reală, acum ar fi luate măsuri. Discută despre diferitele tipuri de acțiuni la care se pot gândi.</p> <p>Cereți grupului să-și imagineze că fac una dintre acțiunile planificate. Puteți să vă imaginați că reușesc. Fiecare să identifice un lucru care îi va ajuta să reușească. Notați aceste lucruri pe postit-uri și lipiți-le pe peretele succesului.</p>	Magic 5 – Acționează!
<p><i>15.20 Folosiți activitatea pașilor</i> (vezi manual)</p>	Magic 6 – Reflectează și împărtășește
<p><i>15:45 Evaluarea - folosind formulare individuale</i></p>	

RECOMANDĂRI

Lituania: Facilitatorii romi și studenții care au lucrat cu tinerii romi au subliniat faptul că o zi pentru formarea facilitatorilor nu este suficientă. În timpul formării ar fi bine să avem exemple de bune practici alături de persoanele de etnie romă din alte țări și să exersăm rezolvarea unor probleme (probleme care ar putea apărea în timpul întâlnirilor cu tinerii romi).

6.2 Formarea pentru cei 4 Pași

Pentru a avea o echipă eficientă de facilitatori trebuie să petreceți timp împreună pentru a vă asigura că împărtășiți aceleași valori și pentru a ști cum să lucrați împreună. În cadrul proiectului PEER am constatat că era important ca facilitatorii, atât adulții cât și copiii și tinerii romi, să aibă experiența de a încerca abordarea și activitățile.

La fel ca și în cazul zilei de formare în Magic 6 (vezi secțiunea 6) au avut loc programe de formare de o zi de câte ori a fost posibil, conduse de către personalul PEER împreună cu tinerii romi.

Un conținut minim al acestei zile de formare include consolidarea înțelegerii despre:

- participarea și obiectivele proiectului vostru;
- comunitatea și tinerii cu care lucrați;
- aspectele administrative și de siguranță care trebuie îndeplinite.

Caseta 16 prezintă un program folosit într-una dintre aceste sesiuni de formare, iar ideile pentru înțelegerea copiilor romi și comunitățile lor se află în Secțiunea 3.3.

În funcție de experiența facilitatorului, poate fi, de asemenea, util să se ia în considerare formarea în abilitățile de ascultare și de lucru cu grupuri, aspect care e detaliat în Secțiunea 3.4.

Caseta 16: Exemple ale programului de formare în România









Activitate	Metode	Resurse
Prezentarea participanților	Dezbateri	Listă de prezență
Prezentarea conținutului sesiunii de formare	Explicație	Grila de participare a lui Hart
Dreptul de participare în documentele internaționale – CRC	Lectură	Prezentare PowerPoint
Dreptul de participare în documentele naționale		
Importanța participării în viețile copiilor și tinerilor		
Proiect PEER – obiective	Explicație	Prezentare PowerPoint
Proiect PEER – activități	Demonstrație	Fișe de lucru
Programul Magic 6 – (principii, pași)	Dezbateri	Manual PEER (versiunea tradusă)
Recrutarea grupului de copii	Explicație	Prezentare PowerPoint
Activități anterioare cu copiii	Joc de rol	Fișe de lucru
Reflecții asupra experiențelor anterioare de lucru cu copiii și tinerii romi	Discuții	
Aspecte administrative referitoare la proiect	Explicație	Instrumente de evaluare

6.3 Reflecții

La fiecare șase întâlniri, sau aproximativ, sugerăm ca facilitatorii, organizațiile gazdă sau ONG-urile partenere și acei copii și tineri care doresc să se alăture să reflecteze asupra a ceea ce au învățat despre participare. Acest lucru le va permite să dea mai departe ceea ce au învățat și să dezvolte o cultură a participării.

- Ce am învățat despre ceea ce **participarea și capacitatea înseamnă pentru tinerii romi?**
- **Ce face diferența** în consolidarea participării/capacității? (Inclusiv rolul adulților/specialiștilor în sprijinirea participării, ce structuri și practici sunt benefice pentru sprijinirea participării? etc.)
- **Ce forme de participare și capacitate** sunt cele mai eficiente/attractive/utile pentru tinerii romi?
- **Exemple de ceea ce percepeți ca bună practică;**
- **Ce trebuie să se întâmple pentru a consolida/suține/include participarea tinerilor romi ca normă în societate?** Cum putem extinde bunele practici?
- **Cum putem contribui la acest lucru?**

6.4 Referințele resurselor utile

- Albritton, E., Edmunds, M., Thomas, V., Petersen, D., Ferry, G., Brach, C., Bergofsky, L. (nedatat). *Engaging Stakeholders to Improve the Quality of Children's Health Care* AHRQ. Agency for Healthcare Research and Quality, Marea Britanie. 
- Aspinwall și Larkins (2002). *Breathing Fire into Participation: Funky Dragon Guide to Participation*, Welsh Assembly Government: Cardiff. <http://clock.uclan.ac.uk/3503/1/BreathingFire.pdf>
- Burton, P., Stephens, J., Dow, C. (2010). *Participation: young spice*. Fundația Salvați Copiii, Londra. 
- Consiliul Europei (nedatat) *Compasito: Manual on Children's Rights Education for Children*. <http://www.eycb.coe.int/compasito/>
- Comitetul Drepturilor Copilului (2009) *GENERAL COMMENT No. 12 (2009) The right of the child to be heard* United Nations <http://www2.ohchr.org/english/bodies/crc/docs/AdvanceVersions/CRC-C-GC-12.pdf> 
- Cowan, K. (2009). *Respect Evaluation Report*. YouthNet, Londra. 
- Gosling, L. (Nedatat). *Toolkits: A practical guide to planning, monitoring, evaluation and impact assessment*. Save the Children, Londra. 
- HIV/Aids Alliance (2002). *100 ways to energise groups: Games to use in workshops, meetings and the community* HIV/Aids Alliance, Brighton. 
- Larkins, C., Kiili, J., Palsanen, K. (2014). A lattice of participation: reflecting on examples of children's and young people's collective engagement in influencing social welfare policies and practice. *European Journal of Social Work: Special Edition*.
- Koshy, V. (2009). *Action research for improving educational practice: A step-by-step guide*. Sage. https://www.academia.edu/11326062/1_What_is_Action_Research_This_chapter_focuses_on 
- Percy-Smith, B., Walsh, D. (2006). *Improving services for Children and Families: Listening and Learning, Report from a systemic action inquiry evaluation process*. Northampton: Children's Fund Northamptonshire/ SOLAR.
- Smail, P. (2007). *Ensuring Inclusion*. The Children and Young People's Participation Consortium for Wales. 
- Treseder, P. (1997) *Empowering children & young people: promoting involvement in decision-making*, Salvați Copiii
- Van Beers, H. (2006). *Adults First! An organisational training on children's participation*. Salvați Copiii, Suedia, Bangkok. 